

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Taxa postalá
plátte in num.
No. 224.716 929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsavar, Strada
da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 18.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 10 dollár. Hír-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bányászati
zsidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Bérmertlen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését nem vállaljuk. Fő-
szerkesztő dr. Marton Ernő, Fele-
lős szerkesztő Jámor Ferenc,
Bukaresti szerkesztő: Hátszegi
Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 2!

Ára 5 lej

Csüörtök, 1932 aug. 18

5692. ÉV
AB 16.

XV. ÉVF.
187. SZÁM

Mit akarnak?

Az erdélyi szászok „Heil Hitler”-rel
köszöntik egymást és rohamcsapatokba
tömörítik az ifjúságukat.

Mit akarnak az erdélyi szász hitleris-
ták?

Nehezen lehet logikus fejjel választ ta-
lálni erre a kérdésre. Az isteni Adolf
programját megvalósítani? Melyik pont-
ját például?

Azt, amely a békeszerződések és a ha-
tárok revíziójára vonatkozik?

Vagy talán azt, amely a zsidó vagy-
nok konfiskálását és az utóbb bevándor-
olt zsidók kiutasítását írja elő?

Es mindezt itt, Romániában akarják
realizálni a hitlerista szászok? A háboru
utáni katasztrófák megindokolni nem, de
lélektanilag meg tudják magyarázni a
Hitler bajusza körül táncoló milliók hisz-
teriját.

Az erdélyi szászok hitlerizmusát azon-
ban sem indokolni, magyarázni, de még
csak megérteni sem lehet.

Az a spontán lelkésedés, amellyel az
erdélyi szászok Hitlerhez csatlakoztak,
mindenesetre megdöbbentő.

Különösen nekünk, zsidóknak.

Es közülünk is azoknak, akik néha kö-
zös kisebbségi frontról álmodozunk.

Ötvenegy német egyetemi tanár

Németországban körülbelül annyi egye-
temi tanár van, mint amennyi ezredes
Mexikóban. Minden valamirevaló német
városnak van egy egyeteme, némelyiknek
kettő is és minden egyetemnek van egy
halom professzora.

Ilyen sok egyetemi tanár lévén, nem
csoda, ha nem mindenkinek jutott ele-
gendő tudomány. Akinek pedig vékonyabb
a tudománya, vékonyabb a tekintélye is.
Pusztán ezért van Németországban sok
politikus az egyetemi tanárok között. Pó-
tolni kell valamivel a hiányzó tudomá-
nyos tekintélyt.

A professzor urak tehát politizálnak.
Sokat és rosszul politizálnak.

A legtöbben hitleristák közöttük, külö-
nösen a filozófia, a történelem és az iro-
dalom professzorai, akik Nietzsche emlí-
nének fel a maguk korlátolt módján.

Es a nagy Adolfban látják az Über-
menschet, saját magukban pedig a német
„Übernation” szimbólumát.

Tegnapról mára virradó éjszakára öt-
venegy új német professzor vallott nyil-
tan színt Adolf mellett. Ötvenegyen filo-
zófusok, irodalmárok, jogászok és még
orvosok is vegyesen.

Közös kiáltványt intéztek a német nép-
hez, amelyben közölték, hogy ők a Hitler-
programmal szemben táplált aggályait
szükségessé tartották félretenni a moz-
galom nagy céljára való tekintettel és
belépni a kampószereszes pártba.

Kissé zavaros ez a tanári tudomány.
Mert paraszt ésszel azt lehetné, hogy
egy mozgalom vagy aggályos, vagy ma-
gasabb cél, de a kettő együtt bajosan.

Mert mit tarthattak az 51 professzorok
a hitlerista programban aggályosnak?
Nyilván azt, hogy örültség az egész. De
hiszen az a magasabb cél, amelyhez most
lecsatlakoztak, nem egyéb, mint ennek az
örültségnek a valóráváltása.

Nem ezért tették hát félre a tanár urak
ötvenegyen az aggályait, hanem azért,
mert féltek, ha még tovább is aggályos-
kodnak, kimaradhatnak az általános nagy
osztokodásból...

Jól fog kinézni az az ifjúság, amelynek
ilyen tanárai vannak.

Elárvereznek egy várost

Egy jugoszláv városa esetét mondjuk
el alább dióhéjban, esetet, amely nem
marad elszigetelten, holott szigeten tör-
tént és nem szorítkozik városra, hanem
mindarra, ami adás-vétel tárgya. Világ-
jelenség, szíves mindnyájunk ügye.

Tessék csak!

Dalmácia partvidékén van egy sziget-
város: Hoar, amit egykor Lessinának
hívtak. Még évekkkel ezelőtt ez a város
kivándorlókból élt, vagyis azokból, akik

A román követ demarsot inté- zett Bulgáriához egy várnai irredenta tüntetés miatt

Románia a bulgár válaszig is megszorító intézkedéseket léptetett
élethe a határ-forgalomban

Bucuresti-Bukarest, aug. 17. Várnán, a határmenti bolgár kikötőben
vasárnap irredenta tüntetés volt egy emlékünnap alkalmából. A tüntetéssel
kapcsolatban Vasile Stoica, Románia szófiai követe igen energikus hangu til-
takozást jelentett be a bolgár külügyminisztériumban, amelyre mára várják
a választ. Addig is a román kormány megszorító intézkedéseket léptetett élet-
be a határmenti forgalomban, megvonva a bulgároktól az eddig ugyyszólván
teljesen szabad közlekedés jogát, a határátlépések körül.

Polgárháboru fenyegeti Irországot

A newyorki ir konvent kimondta a legszigorubb
angol bojkottot

London, aug. 17. Irországot polgár-
háboru komoly veszélye kezdi fenye-
getni. Miután a forradalmi irányú „Ir
Köztársasági Hadsereg” a kormány jó-
indulatu semlegességének védelme miatt
nyíltan toboroz és szervezkedik, az al-
kotmányhü elemek is önvédelemre ké-
szülnek. Az „Ir Szabadállam Hadsere-
gének Bajtársi Szövetsége” egy szózat-
ban „Fehér Gárda” alakítását jelenti
be „a törvények uralmának és a nép-
szuverén akaratának érvényesítése s a
fenyegető terrorista cselekmények meg-
torlása céljából”. Az új alakulat kerete
a reguláris haderő volt tisztjeiből és
altisztjeiből fog állni s mindjárt a to-
borzás első napjai nagy sikerrel jár-
tak. Az első gyakorlatot Ballinablath-
ban, Collins Mihály ir szabadsághős
agyónlövete helyén fogják tartani.

A polgárháboru sulyosan nyugtalanít-
ja az a kilátás, hogy két ellenséges had-
erő van alakulóban. Számos Irország-
ban lakó angol család Angliába kezdi
küldeni a őket és gyermekeket. Aiken
ir hadügyminiszter Castlepollardban

tartott beszédében kijelentette, hogy a
kormány nem fogja az új alakulatot
tünni, mely az angolok malmára hajtja
a vizet.

Ronald Boland, de Valera parlamenti
titkára a Castlereaban tartott beszédé-
ben kijelentette, hogy a dublini szená-
tus a kormány törvényjavaslatainak
következetes elgáncsolásával hazaárú-
lást követ el s ezért a kormány rö-
zdesen a szenátus megszüntetését fogja
a parlamentnek javasolni.

Az Egyesült Államokban élő irek
képviseletében 700 delegátus Newyork-
ban ir nemzeti konventet tartott, me-
lyen elhatározták az angol áruk, lapok,
irodalmi termékek és intézmények leg-
szélesebbkörű bojkottjának propagálá-
sát az Egyesült Államok egész terüle-
tén. Több szónok kijelentette, hogy az
irek a „szemet szemért” elvet fogják
követni az angol ir gazdasági háboru-
ban. Az angol birodalom elleni heves
kirohanásokat a gyűlés viharos tetszés-
sel kísérte.

Madgearu fogadta a magyar kereskedelmi delegációt

Bucuresti-Bukarest, aug. 17. Tegnap
délelőtt Bukarestbe érkezett a román-
magyar clearingszerződés ügyében a
magyar delegáció, amelynek tagjai
Winkler István miniszteri tanácsos, dr.
Szász a Magyar Nemzeti Bank egyik

igazgatója és dr. Judik, a bank jogta-
nácsosa. Madgearu ipar- és kereske-
demi miniszter ma délelőtt fogadta a
magyar delegációt. Az érdemleges tár-
gyalások holnap kezdődnek a Banca
Nationalánál.

kivándoroltak és haza küldték megtakarí-
tott pénzüket. Vagy halászatból, vagy ha-
józásból, vagy idegenforgalomból. Mind-
ez ma nem jelent kenyeret. A kivándorló
munkanélküli lett, inkább ő várna hazul-
ról pénzeket. A hajózás egyszerűen meg-
állt, halakat pedig a vámsorompókon
nem lehet átvinni. Maradna tehát az ide-
genforgalom. De gazdasági krízis tombol
mindenfelé, tehát nem utazgatnak az em-
berek a maguk kedvtelésére. Hoar-Lessina
ennél fogva a legszebb pontján az Adriá-
nak nyomorog. Néhány év előtt még volt
kilátás nagyobb fellendülésre és a város
atyái villamos központot építettek, jég-
gyárat, hoteleket és fürdőházat.

Miből?

Egy Jelacsics István nevű Lessináról
elszármazott „amerikai” kölcsönözte a
pénzt, amiből akkor még garmadában volt
neki. Kölcsön adta a pénzt, persze nem
szerelemből és nem zálog nélkül. A vá-
ros lekötötte a tizenötödik században

épült gyönyörű loggiáját, tornyát a híres
velencei órával, egyéb gótikai építészeti
remekeket és a legrégibb színházak egyi-
két. Két év óta sem törleszteni, sem ka-
matot fizetni Lessina városa nem tudott
jeles fiának, Jelacsics Jánosnak. Ellen-
ben moratóriumot kért tőle. Jelacsics
visszaírt, hogy sajnálja, de ő is krízis-
ben van, árvereznek el az objektumokat.
Ez fog történni! Amire nem volt példa,
egy várost el fognak licitálni ez év augusztus
31-én. Egyelőre nem jelentkezett refle-
ktáns, előreláthatólag ezután sem. Je-
lacsics István krízisben van Amerikában
és krízisbe jutott a szülőhelyén. Akinek
ideje van rá, sajnálhatja a jó embert. Mi
azonban, akik sok mindent láttunk és át-
éltünk nyugodt rezignációval gondolunk
a szép városra, amelynek sorsa közös
mindnyájunké. Mi is Lessina sorsára ju-
tunk.

El fognak árverezni bennünket és nem
lesz, aki megvegyen.

VILÁG TÖKRE

„A kor legnagyobb problémája”

Adósok és hitelezők

Románia a szocialista nyugtalansá-
goknak egy új fázisába lépett a Vaida-
kormány installálásával. Az új kabinet
gazdasági és pénzügyi munkaterve ter-
mészetesen nem tudott megnyugtató-
lag hatni az államot alkotó társadalom
összes rétegeire. A tömegek ma-
már nem azzal a fásult nemtörődöm-
séggel, vagy érdektelenséggel olvassák
a kormánynyilatkozatokat, mint a jó-
lét és konjunktúra paradicsomi idejé-
ben. A szenvedő és nyomorgó milliók
konkrét orvosságokat várnak sebeikre
azoktól, akik megbízatásukból, vagy a
nélkül, sorsuk irányítását a kezükbe
vették. Már pedig a Vaida-kormány
munkaterve sokkal egyoldalabb, sem-
minthogy azonnali reakció ne váltott
volna ki azok köréből, akiknek a nyil-
latkozat még ígérni is elfelejtett vaia-
mit. A városi lakosság a nyilatkozat
szerint teljesen ki fog maradni a kor-
mányzás munkaszférájából. A város
pedig bármilyen gazdasági és társadal-
mi rendben joggal követelheti az élet-
hez való jogát.

Es alighogy az új kormány elfoglalta
helyét, máris megmozdultak a külön-
böző városi gazdasági érdekcsoportok.
Gyűlés gyűlést követ, szenvedélyes fel-
szólalásokban nyilatkoznak meg a ves-
szélyeztetettnek vélt gazdasági érdekek.
Igaz, egyelőre csak a regáti városokra
szorítkozik a mozgalom. De nem lesz
nehéz kiterjeszteni a csatolt területek-
re is. A kereskedők, iparosok, intellek-
tuelek, munkások, stb. tiltakoznak —
és joggal — az ellen, hogy őket akár a
konkrét segítés, akár pedig az állami
védelem keretéből kihagyják. Különös-
képpen az utóbbi reklamálják. A városi
lakosság minden rétegeben éppoly el-
van adósodva, mint a falu. Lehetőséges,
hogy ez az eladósodás nem ugyanolyan
mértékben az általános viszonyok le-
romlására vezethető vissza, mint a pa-
rasztságnál. De az eladósodás fennáll.
Fullasztóan fonódik a város nyaka kö-
ré. Különösképpen, amióta a város ter-
hére történt meg a falu adósságainak
konverzió formában történő, majdnem
teljes elengedése.

A konverziót szociális szükségesség-
gel indokolták szerzői. Az akkori pénz-
ügyminiszter megmondotta, hogy nem
forradalmat akar csinálni, midőn a ma-
gánjog sacrosanct rendelkezéseit felbo-
ritja. Ugyanez a szociális szükségesség
vonatkozhatik a városra is.

A városi rétegek csupán 15 százalé-
kát alkotják Románia összlakosságá-
nak. De ez a kis hányad szociális szem-
pontból veszedelmesebb lehet, mint a
tulnyomó többséget alkotó falu, amely-
nek minimális és primitív szükségleteit
a föld hozadéka a legmostohább visz-
zonyok között is biztosítja. Érthető, ha
a város mincs tekintettel az új kormány
„nemzeti” és „paraszt” jellegére. Es
érthető, ha nem akarja tudomásul ven-
ni, hogy a hatalom legfőbb intézői ki-
zárjanak politikájuk tengelyéből jelen-
tős, kulturális és morális szempontból
döntő sulyal rendelkező rétegeket.

A másik oldalon a mezőgazdák sin-
csenek elragadtatva az új kormány-pro-
gramtól, amely a konverziós törvény
bizonyos megszorításait jelenti be. A
kísérő jelenségek ugyanazok: gyűlések,
szendélyes felszólalások, határozati
javaslatok. Még akkor sem lehet szem-
methunyni fölöttük, ha élne az a meg-
győződés, hogy csupán néhány érdekelt
a mozgatója ezeknek a szociális meg-
mozdulás látszatát viselő gyűléseknek.
Csak mellékesen akarunk itt rámutat-

ni arra, hogy mennyi belső ellentmondást hoznak magukkal a válság hatásainak enyhítésére szánt kormányakciók. A konverzió egy konzervatív, sőt reakciós kormány elgondolása és realizálása volt. A törvény szerzője maga nagykapitalista, bankvezér. A mezőgazdasági tartozások elengedése meg épen a bankokat sújtotta leginkább. A törvény módosítását viszont az a kormány vállalja magára, amely csaknem a paraszti osztályharc alapján áll, amely a gazdálkodó réteg érdekeinek elsőbbségét írja zászlajára.

Mindenesetre általános jelenség egy a falu, mint a város megmozdulásában, hogy mindkettő az adósságok rendezésének problémája köré koncentrálódik. Mintha a gazdasági és pénzügyi válság az adósságok nyomozó, elviselhetetlen voltában nyerne elsősorban konkrét kifejezést. Az adós és hitelező közötti viszony elmérgesedése viszont nem tipikusan romániai jelenség. Az elmúlt esztendő gazdasági és politikai krónikája azt mutatja, hogy csaknem az összes nemzetközi akciók, konferenciák, tanácskozások ennek a viszonyoknak a rendezése érdekében jöttek létre. A mezőgazdaságra nehezedő jelzőterhek a mezőgazdasági termékek árának egy-negyedére való csökkenése pillanatában elviselhetetlenné váltak az egész világon. Az ipar és kereskedelem adósságai az iparosság és kereskedőársadalom anyagi összeomlását idézték elő. Az államok tartozásai a költségvetések egyensúlyát borították fel: ezek adófizetőitől igyekeztek adóemelések formájában újabb bevételeket kicsiholdni, még inkább elmélyítve az általános nehézségeket.

Bertrand de Jouvenel, a francia radikális párt egyik fiatal vezére joggal nevezhette tehát az adós-hitelezői viszonyt a kor legnagyobb problémájának. Amit a romániai falu megkapott a konverzió formájában és amit a romániai városok követelnek most maguknak — már kerek egy esztendeje államok, sőt világrészek reklamálnak maguknak. A jelszavak, az indokolás Ausztráliában ugyanaz, mint Románia legeldugottabb falujában. Vis maior esetével állunk szemben. Az a gazdasági, pénzügyi és valutáris alap, amelyen az adósságkötések történtek — megváltozott. Nem lehet az adóstól azt kívánni, amit az ő akarától függetlenül nem tud adni. A hasonlóképpen leszegényedett hitelezők viszont a magánjog rendelkezéseire, magasabb erkölcsi igazságokra hivatkozva ugyan csak kompenzációt követelnek.

Hogyan történjék ez a kompenzáció? Ime a nagy kérdés, nemcsak Románia, de az egész világ számára. Hogyan lehetne megszabadítani az emberiséget a mult terheitől, hogy minden zálogtól és jelzálótól felszabadulva előlrol kezdje az építést? A mód, ahogyan az államok és nemzetközi fórumok eddig próbálkoztak, pillanatnyi könnybbségeket jelentett csupán, de nem oldotta meg a kérdés lényegét. Románia esetében például a mezőgazdasági adósságait oly módon próbálják likvidálni, hogy a 85 százalékos alkotó parasztság terheit javarészt áttemelik a városi rétegek vállaira. Nyilvánvaló azonban, hogy ez a csőd kiterjesztésével, általánosításával azonos. Ha az államot, a jegybankot is bevonják a szanalásba, akkor az állam és társadalom együttesen jelentenek fizetésképtelenséget. Egyesek a tartozások likvidálásának másik, kényesebb módját ajánlják: a pénzügyi felfordulást, infláció és restabilizáció formájában. Anglia adta meg a jelt és az angol kormány állítólag nem fogja a fontot stabilizálni addig, míg nem győződik meg arról, hogy Amerika és

Németország nem-e fognak a dollár, illetve a márka felfordítása segítségével menekülni tartozásaiktól.

Ami magánadósra és hitelezőre áll, százsázalékosan vonatkozik az államok egymásközötti tartozásaira. A lausannei konferencia, a nemsokára öszszeptülő világgazdasági konferencia a

magánosnak és államnak, mint adósnak a megmentése körül zajlanak. Ez a kérdés szorosan összefügg azzal a gazdasági és szociális renddel, amely ma a világ alapjait alkotja. És ha radikális gyógyszerhez nem fognak nyulni, a tartozások likvidálása hosszantartó és kínos művelet lesz. (k. r.)

Amerikában vége a gazdasági válságnak?

Newyork, augusztus 17. Egyre több jel mutatja, hogy vége a gazdasági válságnak és a gazdasági körök optimizmusa indokolt. A Wall Street köreiben hétfőn nagy meglepetést keltett a gazdasági javulás első látható jele. Newyork s Északkarolina államok selyemgyárainak szövetsége közzétette legújabb jelentését, amely szerint két év óta most első ízben történt, hogy a gyárak jelentős megrendeléseket kaptak s azért az üzemen kívül helyezett gyárakat ismét üzembe kellett helyezni és igen sok munkást vettek fel. A jelentés megállapítja, hogy a gyárak a munkások bérét 8—10 százalékkal fel emelték.

A selyemgyárak szövetségének jelentése az értéktőzsdén sem tévesztette el hatását és valamennyi értékkategóriában hétfőn ismét nagyobb áremelkedések mutatkoztak.

Az értéktőzsde újabb hosszmozgalmát után csaknem teljes mértékben megtérültek azok a veszteségek, amelyek a mult hét utolsó tőzsdenapjain keletkeztek. A hétfői árfolyamok ismét elérték a mult heti legmagasabb árnívót. Az értéktőzsde hosszmozgalmához nagymértékben hozzájárult az a körülmény is, hogy a búzapiacra és a többi árutőzsdéken szintén nagyobb áremelkedések voltak.

Magyar Színház

A budapesti Vigszínház elsőrangú együttesének vendégjátéka

Főllépnek: **Goth Sándor, Gothné Kertész Ella, Orsolya Erzsébet, Márkus Margit, Jávör Pál, Makláry Zoltán, Somló István, Perczel Oszkár**

Szombaton este fél 10 órakor premiere helyárrakkal

Ujdonság először!

Vasárnap este fél 10 órakor premiere helyárrakkal

Ujdonság először!

A kisasszony A gyógyszerész

Vasárnap délután fél 7 órakor
rendes helyárrakkal:

OLYMPIA

Kávéházi meleg ételeket pecsételtek le, bezárták a sóárudát és a dohány-nagyfőzsdét a zilahi adóvégrehajtók

Zilah, augusztus 17. A zilahi adóhivatal vezetősége szigorú utasítást adott alkalmazottainak, hogy az adóval hátralékban lévő felektől a legkönnyértelenebbül hajtsák be a hátralékos adókat. Ha nem, akkor elbocsátják a hivatalnokokat. A végrehajtók szerte mentek a városban és megkezdtek a hátralékos kereskedők, iparosok „végrehajtását”. Első utjuk a város központjában lévő Transilvania kávéháza vezetett és követelték az adót. A tulajdonos nem tudott fizetni, mert a városban pang a kávéházi és éttermi élet a végrehajtók azonban erre a kifogásra nem is hederítettek, hanem azonnal lepecsételték a kávéházat és ajtókat lezárták, megbénították a forgalmat. Sőt tovább mentek a tulbuzgóságban. Kimentek a

konyhába is és az ott található edényeket, sőt az edényekben lévő ételeket is lefoglalták.

Több kereskedőt hasonló sors ért. Ha véletlenségből az üzletben vendég volt, akkor a vásárlókat egyszerűen kitessékelték az üzletből. Lezárták a dohányfőzsdét, a sónagárudát, aminek következtében a városban nem lehetett nagyban sem söt, sem dohányt kapni.

Az állami végrehajtók inkvizíciós eljárása óriási konsternációt keltett a városban és az iparos és kereskedő társaságok vezetői azonnal felkeresték a prefektust, aki előtt tiltakoztak ez ellen a kereskedelmet megkárosító intézkedés ellen. Az esetről különben azonnal jelentést tettek a pénzügyminiszternek is.

A Zsidó Párt erőteljes szervezési kampányt kezdett

A párt működésének minden ágában a legerőteljesebb tevékenység indult meg

Cluj-Kolozsvár, augusztus 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A parlamenti választások lezajlása után a Zsidó Párt központi vezetősége erőteljes szervezési akcióit indított be. Ennek a kampánynek közvetlen célja az, hogy minden egyes zsidó választó vétessék fel a választói névjegyzékbe. Ez által a Zsidó Párt választóinak számát közel a kétszeresére remélik emelni.

Az akcióit igen gyors tempóban bonyolítják le, hogy így a közelgő községi választásokon is már az eddiginél sokkal jelentékenyebb tényezőként vonul-

jon fel a Zsidó Párt.

Dr. Dénes László, kolozsvári ügyvéd dolgozta ki részletesen azt a munkatervet, melyet miután a vezetőség teljes egészében jóváhagyott, most megvalósítani igyekszik a Zsidó Párt tartományi szervezete. Ez a munkaprogram a pártszervezetnek széleskörű propaganda és erőteljes akciók segítségével való kiépítésén kívül tartalmazza a Zsidó Párt távolabbi célkitűzéseinek keresztülvitelét is. Így kiterjesztik a párt jogvédelmi szervezetének működését, amelyik minden megye

„SILK“ új selyem és női divatüzlet

Selyem anyagok a legjobb gyártmányok, a legújabb szövésekben, az összes divatszínekben, olcsó árak mellett.

„SILK“ új selyem és női divatüzlet Cluj, Str. Univ. 1. (Első Erdélyi Bizt. Társ. palota)

Crepdechín 85 lejtől Crep Georgett 160 lejtől. Tiszta selyem japán 92 lej.

székhelyen létesítendő jogvédő irodák útján az arra szorulóknak eredményes támogatást fog nyújtani jogaik megvédésében és jogsérelmeik orvoslásában. Foglalkozik továbbá a munkatervezet a párt pénzügyének rendezésével is és nagy fontosságot tulajdonít a pártra háruló felvilágosító és szociális munkának. Az ifjuság alapos beszerzésére ugyancsak nagy súlyt helyez, a pártvezetőség azon intenciójának megfelelően, amely a pártmunka és pártvezetés jelentékeny részét az ifjuság vállaira kívánja hárítani. A munkatervet alapján az egyes reszortokat referenseknek osztották ki, kik most már saját hatáskörükben készítik elő részletes munkaterveiket. Az egyes reszortok élére a következőket állították: Szervezés, propaganda és felvilágosító munka: Sebők Elek, Weinberger Nándor, dr. Dénes László; Pénzügy: Vágdorovits Izsó; Szociális munka: Jámbor Ferenc; Jogvédelem: Dr. Fenichel József; Ifjuság: Pistiner Avram.

Az egyes reszortok vezetői már megkezdtek munkájukat és a közeli napokban már be fogunk számolni az eddigi eredményekről.

SPORT

Haggibbor versenyzők szép sikere a marosvásárhelyi országos tenniszversenyen

Radó György (Haggibbor) nyerte a marosvásárhelyi országos tenniszverseny „hölgyek díját”

A Haggibbor kiváló tenniszversenyzője, Radó Gyuri a Marosvásárhelyen f. hó 12—13—14-én megrendezett országos tenniszversenyen, melyen Erdély legjobb versenyzői vettek részt, kiváló eredményeket ért el. A férfi egyes elődöntőjében, miután a verseny favoritjait, a Farkas testvéreket kiverte a további küzdelmekből, döntőbe jutott, ahol a KAC kiváló versenyzője, Benedek Andor volt az ellenfele. A döntőt nagy küzdelem után Radó nyerte és ezáltal a marosvásárhelyi hölgyek által adományozott ezüst vándorserleg első védője lett. A marosmenti bajnokságról folyó küzdelemben Radó szintén a döntőbe került, ahol az ellenfele Farkas Ernő (U.) volt, akit a hölgyek díjáért folyó küzdelemben még az elődöntőben kivert, ebben a számban azonban két fáradtságos döntő következtében kimerülve, kénytelen volt a második helyre megelégedni. A férfi párosban szintén szép sikerrel szerepelt, amennyiben Benedekkel (KAC) első helyezést ért el a Farkas testvérekkel szemben. A verseny részletes eredményei a következők:

Férfi egyes marosmente bajnokságáért: 1. Farkas Ernő (U), 2. Radó György (H), 3. Farkas Gábor és Benedek.

Férfi egyes a marosvásárhelyi hölgyek vándorserlegéért: 1. Radó György, 2. Benedek, 3. Rosenberg (H) és Farkas Ernő. Döntő: 2:6, 1:6, 6:4, 6:4, 6:2.

Férfi páros: 1. Radó—Benedek, 2. Farkas E.—Farkas G., 3. Gárdos—Panajott és Szócs—Kovácsi. Döntő: 6:3, 4:6, 8:6, 6:3.

Vegyes páros: 1. Panajott—Kiss Magda, 2. Benedek—Béldi.

Női egyes: 1. Kiss Magda, 2. Gr. Telekíné, 3. Egglé és Br. Schell.

MAKSAY A.

Villany- és vízvezeték-szerelési vállalat Cluj, P. M. Viteazul (Széchenyi-tér) 10.

Mindennemű szerelési munkát a legúj-tányosabban vállal Terveket és árajánlatokat díjmentesen készít.

Tö
n

Erősödöl
várható

Bucuresti-B
Uj Kelet tud.
dasági vonat.
let összefogla
mánya a konve
készíti elő, a
zió kiterjeszt
előt egyes po
rétegek. Megl
állunk tehát
hogy ez a ha
ni, miután n
ambíciók érv
és nyilvánval
dekek fogogn

A konverzió
kampány so
parasztpárt.
ban határoz
vény módosít
érték, másr
bankkörök k
sebben szolv
indokolás kö
súlyos pénzü
következmén
ölte a hitel
állam beava
közötti visz
szerződések,
lenségének
a hitellelet i

Nyilvánva
normális ga
között állar
ban konkrét
hektáron f
belül 15.000
zióját. Rö
150.000 köz
konverziót
mezte. Enn
kimutatás
tartozása v
vényezőre
Ezek a tart
nem lehet
Nem lehet
szabadfogla
ni azon a
egy kis da
is inkább,
tokosok, a
másfélmilli
rülj összeg
ges mezőg
tehát nem
gekbe, ha
zép- és na
Ez a bar
a nemzeti
gáévá tett
fogás, am
rendezésér
„imprevisi
hivatkozva
teltségé
gazdasági
az oka.
Egyelőrr
álláspontj

A konve
szóló java
ronescu p
megküldö
hogy tan
Vaida Sá
jelent me
a módosi
ben egy
tertanács
képpen a
zott. A I
vaslat v

Fé

Több mint 10 milliárd lej adósság marad védtelenül a konverziós törvény módosítása következtében

Erősödik a városi tartozások konverziója érdekében indított mozgalom. Rendkívül éles harc várható a parlamentben a konverzió kiterjesztésének és a konverzió megszorításának hívei között

Bucuresti-Bukarest, augusztus 17. (Az Új Kelet tud.) A belpolitikai helyzet gazdasági vonatkozásait a következőkben lehet összefoglalni: az egyik oldalon a kormány a konverziós törvény megszorítását készíti elő, a másikon viszont a konverzió kiterjesztése érdekében indítottak akciót egyes politikai pártok és az érdekelt rétegek. Meglehetősen éles harc küszöbön állunk tehát és nem nehéz bejósolni, hogy ez a harc nem fog kiméletelet ismeretlen, miután nemcsak személyi és politikai ambíciók érvényesülése, hanem konkrét és nyilvánvaló gazdasági és pénzügyi érdekek forognak kockán.

Miért és hogyan módosítják a konverziót?

A konverzió módosítását már a választási kampány során bejelentette a nemzeti parasztpárt, majd a kormányhatalmat határozottan le is szögezte. A törvény módosítása egyrészt a külföldi szakkörök, másrészt a külföldi és romániai bankörök kívánságára, vagy — helyesebben szólva — pressziójára történik. Az indoklás körülbelül a következő: a mai súlyos pénzügyi helyzet a bizalmi válság következménye. A bizalom hiánya megakadályozta a hitelleletet. Ennek oka az, hogy az állam beavatkozott az adós és hitelező közötti viszonyba. Ha helyreállítják a szerződéseket, az adott és írott szó érintetlenségének elvét, helyreáll a bizalom és a hitellelet is megindulhat.

Mammut-adósságok konverzióját kérték

Nyilvánvaló, hogy ez az indoklás csak normális gazdasági és pénzügyi helyzet között állaná meg helyét. Vannak azonban konkrét hivatkozások is. A tiz hektáron felüli birtokokosok közül körülbelül 15.000 kérte tartozásainak konverzióját. Romániában hozzávetőlegesen 150.000 közép- és nagybirtokos van. A konverziót tehát csak tíz százalék kérelmezte. Ennek a kis hányadnak viszont a kimutatás szerint közel 14 milliárd lej tartozása van. Vagyis átlag minden kérvényezőre egymillió lej adósság esik. Ezek a tartozások tehát oly nagyok, hogy nem lehetnek mezőgazdasági eredetűek. Nem lehet városi kereskedők, iparosok, szabadfoglalkozásúak adósságait elengedni azon a címen, hogy valamely ösüktől egy kis darabka földet örökölték. Annál is inkább, mert a tiz hektáron alóli birtokokosok, akiknek száma meghaladja a másfélmilliót, összesen 2 milliárd lej körüli összeg konverzióját kéri. A tényleges mezőgazdák tartozásainak rendezése tehát nem ütközne különösebb nehézségekbe, ha kizárják a konverzióból a közép- és nagybirtokosokat.

Ez a bankállás, amelyet ugylátszik a nemzeti parasztpárti kormány is magáévá tett. Ezzel szemben áll az a feltevés, amely minden adósság-kategória rendezésének szükségességét kívánja. Az „imprevizió” elve alapján, vagyis arra hivatkozva, hogy a tartozások elviselhetetlenségének nem az adósok, hanem a gazdasági és pénzügyi helyzet alakulása az oka.

Egyelőre természetesen a kormány álláspontja érvényesül.

Minisztertanács előtt a módosító törvényjavaslat

A konverziós törvény módosításáról szóló javaslatot már el is készítette Mironescu pénzügyminiszter és még tegnap megküldötte a kormány összes tagjainak, hogy tanulmányozzák azt. Ma délelőtt Vaida Sándor miniszterelnök audiencián jelent meg az uralkodó előtt és ismertette a módosító javaslat rendelkezéseit. Délben egy órakor a kormány tagjai minisztertanácsra ültek össze, amely különösen a konverziós javaslatot foglalkoztatta. A Dimineata úgy tudja, hogy a javaslat vitája, miután az hosszabb időt

igényel, az őszi szesszióra fog elmaradni. Addig is a kormány egyszakaszos törvénnyel felfüggeszti a konverzió hatályát és ugyanakkor a mezőgazdák érdekeinek érdekében — a mezőgazdasági tartozások végrehajtását a módosító törvény megszorításáig felfüggeszti. A Curentul ezzel szemben úgy tudja, hogy Mironescu ragaszkodik a javaslat sürgős megszavazásához. Szerinte az általános szanalási program nem szenvedhet halasztást, a külföld támogatása is a konverziós törvény megváltoztatásától van függővé téve.

Bankok és nagybirtokosok csatája

Amennyiben a törvényt valóban módosítanák, egyszerre közel 8—10 milliárd lej esne el ettől a törvényes védelemtől, amelyben eddig részesült. Természetes dolog, hogy az érdekelt minden követ megmozgatnak a módosítás megszorításának megakadályozása érdekében. Az

ország minden részéből gyűlések megtartását jelentik, amelyeken ilyenértelmű felszólalások hangzanak el. A nagybirtokosok azzal érvelnek, hogy a bankok már a konverzió előtt tönkrementek, tehát a hitellelet mai zavarai semmiestre sem írhatók a konverzió rovására. A másik oldalon a bankok teljes erejükből támogatják a törvény módosítását. Ujabbán a szövetkezetek is bekapcsolódtak ebbe az akcióba. A moldovai hitelszövetkezetek például most hozzák a közvélemény tudomására, hogy a konverzió következtében alaptőkéjükből egy és egy negyedik milliárd, tartaléktőkéjükből pedig fél-milliárd lejt veszítettek el.

A városi adósok mozgalma

A mezőgazdasági tartozásokkal kapcsolatos, pro és kontra akciókkal párhuzamosan igen erőteljessé vált a városi tartozások konverziója érdekében indított mozgalom, amelyet az ugynevezett „Fe-

Nem mindegy,
 hogy mivel kezeli a hajhullást!
 A hajkorpázás kezdeti stádiumában végezzen rendszeres hajmosást
Egger Petrolhajszesz-szel és Petrol szappannal

miáltal megelőzi a haj kihullását.
 Ne hanyagolja el a hajkorpázás kezelését! Az Egger Petrol és Petrol-szappan gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban kapható.

deratia Economică” irányít. A Federatia Economică vasárnapi nagy gyűlésének határozata alapján tegnap küldöttség kereste fel a kamarában Vaida miniszterelnököt, aki előtt ismertette a városi adósok mozgalmát és annak célját. A miniszterelnök nagy figyelemmel hallgatta végig a küldöttséget, majd arra kérte annak tagjait, keressék fel őt a miniszterelnökségen és nyújtsanak át részletes memorandumot, amelyet a minisztertanács elé fog terjeszteni. A többi miniszterek is nagy figyelemmel hallgatták meg a küldöttség előadását. A kamarából a küldöttség tagjai azonnal visszatértek a gazdasági szövetség irodájába, ahol értekezletet tartottak, a memorandum megszövegezése végett. Általában remélik, hogy a városi adósok ügyében a kormány rövidesen megfelelő intézkedéseket fog tenni.

Tizenegy amerikai állam farmerei sztrájkkal, verekedéssel és gyújtogatással verik fel a buza árát

Egy különös kartell eredeti módszerei a gabona magasabb árának kikényszerítésére

London, augusztus 17. Tizenegy amerikai agrárállamban a farmerek egymással szemben kötelezték magukat arra, hogy nem vetik piacra mindaddig készleteiket, amíg a tőzsden a buzaár nem éri el bushelenként az egy dollár negyvenkét centet. Több államban sztrájkorségek ala-

kultak, amelyek gépkocsikon cirkálnak az országutakon s megakadályozzák a nem csatlakozott termelők termeléseit ki-sérleteit. Iowában, Michiganban és Ohio-ban utakat torlasztottak el az eladások megállítására s mindenütt figyelmeztet-

ték a kereskedőket, hogy a buzaárak megfelelő árszínvonalra emelkedéséig tart-sák zárva terményüzleteiket, különben ki-teszik magukat annak, hogy üzleteikből az árut az uccára dobják és raktáraikat felgyújtják.

Hindenburg az antiszemitizmus ellen nyilatkozott

A Zentralverein Fehér Könyvben tiltakozott az elnökkel a náciik kilengései ellen

Berlin, augusztus 17. A berlini Zsidó vallású Német Állampolgárok Központi Egyesülete (Zentralverein deutscher Staatsbürger jüdischen Glaubens) küldöttséget menesztett Hindenburg birodalmi elnökhöz. A delegáció Fehér könyvet terjesztett az elnök elé, amely felsorolja okmányyszerűen mindazokat a fenyegetéseket, gyalázkodásokat és megaláztatásokat, amiket mértékadó nemzeti szociális-ták követtek el zsidók ellen gyűléseken

és a kampóskeresztes sajtóban. A fenyegetések ismeretesen nyomon követték a legmegszégyenítőbb terror-cselekedeteket.

A birodalmi elnök alaposan áttanulmányozta a németországi zsidók panaszait és tiltakozását és Meissner államtitkár utján hivatalos üzenetet küldött a zsidóknak. Az üzenet többek között ezeket tartalmazza:

„A birodalmi elnök ur átvette és áttanulmányozta a Zentralverein által össze-

gyűjtött adatokat. A birodalmi elnök ur élesen elítéli és sajnálja a zsidó polgárok ellen ekövetett kilengéseket, amelyeket alalkotmányelleneseknek tekint. A bead-ványt és emlékeiteit pedig kivizsgálás cél-jából áttette a belügyminiszter urhoz.”

Hindenburg elnöknek ezt a megnyilatkozását a Hitler-lapok hevesen támadják míg a progresszív újságok bölcs államfér-fjui gesztusként számolnak vele.

Spanyolország összes börtönei megteltek a letartóztatott ellenforradalmárokkal

A vidéki városok uccáin szüntelenül ropognak a fegyverek. Granadában általános munkássztrájk tört ki

London, augusztus 17. Az Evening News távirata szerint a spanyolországi helyzetben még nem állott be nyugvási állapot. Granadában általános munkássztrájk tört ki s a szélsőségesek ezt az alkalmat különféle bűncselekmények, politikai gyilkos merényletek, gyújtogatások stb. elkövetésére használták fel. A kar-hatalmat katonai csapatokkal erősítették meg. Több külvárosban összeütközések voltak a katonai csapatokkal kiegészített polgársórság és a zavarók között. A poli-tikai terrorcselekmények és az összeütközések halálos áldozatainak számát tízre becsülik. Az összeütközéseknek sok sebe-

sült áldozata is van. Sevillában a monarchista puccskisérlettel kapcsolatban folytatták az őrzetbe vételeket. A város uccáin erős katonai őrzőerők cirkálnak s a középületeket kettőzött őrszemek vigyázzák.

Madridban a monarchista puccskisérlettel kapcsolatban eszközölt letartóztatások száma eléri az ezret. A vidéki városokban is lassan megtelnek a letartóztatási intézetek ellenforradalmárokkal. Granadában a szélsőségesek a sztrájk folytatására uszítanak. Tegnap újabb arisztokrata palotákat, klerikális klubokat és egy zárdát gyújtottak fel. A se-

villai polgárorséget a kormány kénytelen volt a hadügyminisztérium rendelkezése alá helyezni s vezetőit kicserélni, mert semmi komoly lépést sem tettek a rend helyreállítása érdekében.

— Két japán gőzös összeütközött. Londonból jelentik: Két japán gőzös Jokoha mától északkeletre 500 mérföldnyire a ködben összeütközött. Egyik gőzös nyom-ban elsüllyedt. Utasainak egy részét s ne-hány matrózt a másik hajó fedélzetére vett. 19 utas és matróz hiányzik. Ezeket elveszetteknek kell tekinteni.

Féláron! Elsőrangban fest, tisztít ruhákat CZINK, Cluj

„Kiirtottam a bűnt Csikágóból” — mondja Cermak csikágói polgármester, aki európai útján tanulmányozza a városok életét

Budapest, augusztus 17. Két hatalmas esküvő autóból érkezett Budapestre kedden éjszaka Anthony Cermak csikágói polgármester és kísérete. Nagy európai körútra során jött a magyar fővárosba a polgármester, akinek talán még nagyobb híre van amerikai kollégái között, mint Jimmy Walkernek. Ő az az ember, aki Csikágóból, a bűn városából kiirtotta a bűnhullámot. Ez a nagy energia különben nem látszik a külsejéről. Joviális arcú, kissé pocakos ur, típusa a békés polgárnak. Egyévi munka után elérte azt, hogy Csikágóban nyugodtan élhessen és dolgozhasson a hozzá hasonló békés polgármesterekkel.

— Én most azért járok Európában — mondja —, hogy felhívjam a figyelmet a csikágói világiállásra, amely jövő év január 1-én nyílik meg. Negyvenöt állam részvételével tartjuk meg ezt a kiállítását. A helyek nyolcvan százalékát már sikerült kiadni. Eddig 12 európai állam jelentette be részvételét. Egyes államok hatalmas összegekkel vesznek részt a kiállításban. Franciaország egymillió dollárt fektet ebbe az akcióba. Mi azonban nemcsak a nagyhatalmakra vagyunk kíváncsiak, hanem a kis államokra is. Azt akarjuk, hogy Magyarország is méltó módon képviseltesse magát ezen a kiállításban. Amerikai részről rendkívül nagy az érdeklődés a kiállítás iránt, mintha nem is volna gazdasági depresszió. Sokmillió dollárt fektet a kiállításba az amerikai ipar és kereskedelem.

— Mi igaz azokból a hírekből Mr. Cermak, hogy Csikágó városa a csőd szélén áll?

— Semmi. Sőt: most több pénzünk lesz, mint valaha. 1929 óta nem szedhetünk rendesen adót, különböző közjogi akadályok miatt, mert a város adósságai nem voltak rendben. A legfelsőbb amerikai törvényszék egy hónappal ezelőtt hatályon kívül helyezte ezt az intézkedést, most már jogunk van adót szedni, sőt 1929-ig visszamenőleg beszédhetjük minden adókövetelésünket, úgy hogy kiállításunk van nemcsak 150 millió dollár bevételre. Ezek szerint a városnak az idén több pénze lesz, mint máskor.

— Mi az, amit az ember ötpernyi beszélgetés után nyomban megkérdőz egy csikágói polgármestertől? A bűnhullám. Mi van a bűnhullámmal, a híres csikágói gangsterekkel?

— Nyugodtan állíthatom, hogy a bűnt kiirtottam Csikágóból. Egy éve vagyok polgármester és ez alatt sikerült a bűnözések arányszámát a tíz évvel ezelőtti nővéra lenyomni. Ez nagy dolog, ha tekintetbe vesszük, hogy Csikágóban 700.000 a munkanélküli, 850.000 ember dolgozik és ezek is rendszerint csak néhány napot hetenként. A bűnhullám kiirtásának első lépése az volt, hogy alaposan átszerveztük a rendőrséget. Fél év alatt több rendőrt bocsátottunk el, mint elődeink tíz év alatt. Mindenkit elbocsátottunk, aki gyanús volt, akinek csak a legkisebb köze volt illegális elemekhez. Páncélos autókkal szereltük fel a rendőrséget. Minden rendőri autón rádió van. Ha valahol bűntény történik, két perc múlva már tudja a rendőrség és további néhány perc múlva már ott vannak a páncélos autók a helyszínen. Rövid néhány hónap alatt elértük azt a szinte hihetetlen eredményt, hogy Csikágó, a bűn városa, a 67-ik helyre került az amerikai városoknál azon a listáján, amely a bűntények száma szerint sorolja fel őket. Tehát: 66 amerikai város bűnösebb, mint Csikágó. Az idén a republikánus párt és a demokrata párt egyaránt Csikágóban tartotta meg elnökválasztásának konvencióját, ami annak bizonyítéka, hogy az emberek most már nyugodtan mennek Csikágóba jönni.

— Al Capone-t ön győzte le?

— Nem. Ez az Egyesült Államok kormányának a dolga volt. Al Capone nem Csikágó törvényeit sértette meg, hanem az általános szövetségi törvényeket. Az alkoholtól való tiszteletbentartásáról a szövetségi hatóságok kötelesek gondoskodni, nem az egyes államok vagy városok hatóságai. Ők bizonyították rá Al Capone-ra a bűnét, őt fogták el és őt zárták be. Nálunk Csikágóban nem is volna nagyon népszerű dolog az alkoholtól való megszegésért súlyosan megbüntetni az embereket, mert mi mind nedvesek vagyunk, én magam is. Általában, azt hiszem, egész Amerika nedves. Véle-

ményem szerint a prohibíciót hamarosan hatályon kívül fogják helyezni. Erre megvan a békés mód. A Volstead-törvény szövege szerint tilos a részegséget okozó italok készítése és árusítása. Lehet vitatkozni arról, hogy milyen ital alkalmas részegség okozására. Ennek a törvénynek az alapján nyugodtan meg lehetne engedni a sör és a bor terjesztését, mert ezeknek az alkoholfoka végeredményben igen alacsony. Sor is fog erre kerülni. A demokrata párt nagy sikerének a titka az, hogy sört ígér a tömegeknek. Csikágó 18 év óta mindig republikánus szenátort küldött Washingtonba. Tízennyolc év után most először választottak nálunk demokrata szenátort éppen azért, mert mindenki új rendszert akar. Meg kell szüntetni a munkanélküliséget és a prohibíciót és ezt a demokratáktól várják.

Szeretője borotvával meggyilkolt egy állítólagos Bourbon herceget, akiről kiderült, hogy rejtélyes politikai kalandor

Párizs, augusztus 17. A párizsi központi vásárcsarnok rendőrszobájában kedden délelőtt megjelent egy csinos fiatal nő és elmondta, hogy megölte barátját, Bourbon Edgar herceget. Meg is jelölte azt a kis szállodát, ahol a gyilkosság történt. Azonnal rendőrök mentek ki a központi vásárcsarnok közelében levő sze gényes hotelbe és csakugyan ott találták az áldozatot helet. A vizsgálat megállapította, hogy a meggyilkolt férfi Bourbon Edgar herceg, osztrák állampolgár. A gyilkos nő azt mondta magáról, hogy Candaria-Soller-Braunnak hívják, többször volt férjnél, 1898-ban született a szepi-lai tartomány Mellé nevű községében. Azt hozta fel menetségül, hogy önvédelem ből ölte meg a herceget, mert barátja be retvával el akarta metszeni az ő nyakát, mire kicsavarta a kezéből és a nyakán több szurást ejtett vele.

A gyilkosságról a következő újabb részleteket jelentik: Candaria-Soller-Braun asszonyt újból kihallgatták a rendőrségen. Elmondta, hogy három év óta ismerete a herceget, egy ideig Neuillyben laktak, majd Párizsba költöztek. Azóta állandóan civakodtak, mert a herceg azt követelte, hogy utazzon vele külföldre. Ő Párizsban akart maradni és emiatt napi rendben volt köztük az összetűzés. Egy ilyen összetűzés után dulakodás közben történt a gyilkosság. A rendőrség azt hiszi, hogy a gyilkos asszony a herceget ál mában ölte meg. Különböző jelekből arra következtettek, hogy a gyilkos asszony elmezavarban szenved. A meggyilkolt herceg a Bourbon-ház ausztriai ágából származik és Bourbon Alice hercegnő fia volt. A hercegnő a Havas Iroda je-

Ezért számíthat biztosan az elnökségre Roosevelt. Azt hiszem, olyan nagy többséggel fogják megválasztani, amilyen többsége még sohasem volt amerikai elnökeknek.

E bizakodó kijelentés után visszavonult a szobájába Mr. Cermak, aki alaposan kifáradt a hosszú, meleg autótúrától. A Gellért-szállóban lakik kísérelével, csikágói városi emberekkel. Néhány napig maradnak itt, lehet, hogy ittmaradnak a hét végéig és megnézik a Szent István-ünnepségeket.

lentése szerint Ferdinánd toscanai nagy herceg és osztrák főherceg felesége volt. A rendőrségnek kedden a délutáni órákban sikerült kinyomoznia, hogy hol lakott a szeretője által meggyilkolt Bourbon herceg. Kiderült, hogy Bourbon egyik legmeghittebb barátjánál, Prevost párizsi építésznél lakott. Az építész kijelentette, hogy a meggyilkolt anyja Alice Bourbon hercegnő, apja pedig Ferenc József császár volt. A törvénytelen fia Ausztriában is élt a császári ház 1918-ban történt detronizálásáig.

Ennek a bejelentésnek a rendőrség persze nem adott hitelt. A kételkedés teljesen jogos volt, mert a meggyilkolt állítólagos herceg Bourbon Edgar kiléte körül keletkezett homályt szétoszlatta a párizsi osztrák követség szenzációs leleplezése. Eszerint 1910. évben bukkant fel először Bécsben egy állítólagos herceg Bourbon Edgar, aki Newyorkból érkezett és járadékosnak mondotta magát. Az idegen később elutazott és utjának célja állítólag Genét volt. A bécsi rendőrség nyomban figyelmes lett rá, mert a Habsburg ház rokonának mondotta magát. Egy ideig nyomavesztett, majd 1913-ban Triestben és Fiumében bukkant fel, ahol állítólag sok csalást követett el. Hol amerikai ezredesnek, hol török tábornoknak, hol pedig albán trónigénylőnek adta ki magát. Azt is mondotta, hogy az ausztriai Rousenhainból származik, ami persze szintén nem volt igaz. A Bourbon-házzal való rokoni kapcsolata sem egyéb humbugnál. Kihallgatása során a gyilkos nő kijelentette, hogy kedvese igen élénk szerepet játszott a legutóbbi spanyolországi felkelésben.

KÖZGAZDASÁG

Amerika a hadiadósságok legközelebbi részletének meg- fizetését követeli

Washington, aug. 17. A pénzügyminiszterium magasrangú tisztviselői kijelentették, az Egyesült Államok kormányának elvárja, hogy az adós államok a hadiadósságok december 15-én esedékes részletét megfizetik Amerikának. Az Egyesült Államok kormányának nincs abban a hangulatban, hogy további fizetési haladékokat kérő indítványokat figyelembe vegyen, ezért elvárja, hogy ne tegyenek több ilyen ajánlatot. A pénzügyminiszterium nem hagyja magát befolyásoltatni azáltal a nagy hangulatcsinálással, amit a háborús adósságok eltörléséért kifejtének

Az amerikai kormány informálva van arról, hogy csaknem minden adós ország meg tudja fizetni a következő évi részletet. Ha valamely adós nemzet mégis fizetési könnyítést kér, erről egyé nileg fognak dönteni. Ezzel a politikával természetesen akadályt gördítenek az elé, hogy az európai adósok egységfrontot alakíthassanak. A magasrangú tisztviselők hangsúlyozzák, hogy az Egyesült Államok kormányának kártalanítania magát, ha valamely adós nem tesz eleget kötelezettségének. Fejtégetéseik végén utaltak a kongresszusban az adós sághkérdés tekintetében tapasztalható

Tanulja meg a helyes napfürdőzést

Ez azt jelenti, hogy testét — mielőtt kiteszi a napsugarak hatásának —

NIVEA - CREME

vagy **NIVEA - OLAJ** - jál

kell bedörzsölnie. Mindkettő — mint egyedül a maga nemében — eucerint tartalmaz, ezt a páratlan és összetételében a természetes bőrszűrővel egyenértékű bőrápolószert. A Nivea-készítmények ezért ugyiszólván „természetadta” bőrápolószerek, amelyek nem pótolhatók más, főleg nem ugynevezett „csodakrémekkel”. Csökkentik a fájdalmas napégetés veszélyét és gyönyörű bronzszínű árnyalatot adnak bőrnek.
Nivea-Creme Lei 16.00 — 72.00 / Nivea-Olaj Lei 55.00, 85.00
BEIERSDORF & CO. S. A. R., BRASOV

belső feszültségre és arra a tényre, hogyha az adósságrészletek elmaradnak, ez felborítja az Egyesült Államok egész költségvetését.

A német külkereskedelmi mérleg júliusban is stabil maradt és 66 millió márka értékű exporttöbbletet mutat. Juniusban ugyan még 90 millió volt a kiviteli többlet, de ebben bennefoglatott a jótételre természetben történt szállítások értéke is, holott július 1-től kezdve a lausannei szerződés értelmében ezek a szállítások megszüntek, illetve szerződés esetén szabad üzletek alakjában bonyolítottak le.

Ausztria ezidén nem szorul cukorimportra, mert a répatermése igen jó. A gyárak azt állítják, hogy a szükséglet 95 százaléka a belső termékből fedezve van, a mult évről megmaradt készletek pedig pótolják a kampány megkezdéséig esetleg jelentkező hiányt.

Jugoszláviának nincs exportálni való búzája. Belgrádból táviratozzák, hogy a minisztérium hivatalos jelentése szerint a várható buza-termés 17.6 millió métermáza. 34 százalékkal kevesebb a tavalyi eredményénél. Minthogy a belső fogyasztás és vetőmagszükséglet legalább 17 millió métermáza, kivételre aligha kerülhet valami. A tengeritermés viszont kitűnőnek ígérkezik.

Az olasz kereskedelmi mérleg. Rómából jelentik: Az év első hét hónapjában az importált áruk értéke 5.268 millió 356.565 lira volt, míg a kivitel értéke 3.992.904.476 lirára rugott. A passzív saldo tehát jóval több egymillió líránál. A megelőző éveknek ugyan ebben az időszakában még nagyobb volt a kereskedelmi mérleg passzívuma, a menyiben meghaladta a másfélmilliárd lírát.

Módosítják a községi választásokat

Bucuresti-Bukarest, aug. 17. A belügyminiszter törvényjavaslatot készít a községi választások módosításáról. A javaslat megszavazása után 2 hónappal lesznek a községi és törvényhatósági választások. Ez a törvényjavaslat előfutárját fogja képezni az általános köz igazgatási reformnak, amelyre csak ősszel kerülhet sor.

— A Zsidó Nőegylet és a Haggibbor együttes táncestélye. Folyó hó 20-án, szombat este fél 10 órai kezdettel nagyszabású táncestélyt rendez a kolozsvári Zsidó Nőegylet a Haggibborral karöltve a Magyar uccai teniszpályákon. A szombat esti táncestély minden jel szerint a nyári szezon legsikerültebb társadalmi eseménye lesz és a városzerte meggyilvánuló élénk érdeklődés már is biztosítja a legnagyobb sikerre.

NYILTTER *)

Miután Érmihályfalván özv. Gróza Theodor-né-féle illatszertárt átvetttem, felkérem a nevezett cég hitelezőit, hogy követeléseiket 8 napon belül jelentsék be, mert ezen időn túl semminemű követeléseket nem veszek tudomásul.

Valea lui Mihai, 932 augusztus 15.
Grünberger Szerén.

(E rovat alatt közölteként nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.)

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Berlin,
cialista

Hitler két hétre szabadságot a rohamcsapatait

Egész Németország fellélegzett a rohamcsapatok szabadságolásának hírére. Vilmos excsászár hazatér Németországba

A Hitler veszély elmúlt, de a centrum még koalícióról tárgyal Hitlerrel

Berlin, augusztus 17. Hitler hosszabb nyilatkozatot adott berlini tárgyalásairól a Pápen-kormányhoz való viszonyáról a Rheinisch-Westfälische Zeitungnak a nyilatkozat többek között a következőket mondja:

— Tisztában vagyok vele, hogy milyen módon fogjuk a küzdelmet tovább folytatni. — A Pápen-kormányval szemben, amelynek egyes tagját egyáltalán nem ismeri, ugyanaz az álláspontja, mint bár mely más magát „nemzetinek” nevező kormánnyal szemben.

Működésüket csak annyiban tűri vagy támogatja, amennyire a kormány tevékenységétől a nemzeti front megerősödését és a marxista front gyengítését lehet várni.

Abban a pillanatban, amikor a kormány intézkedései következtében a nacionalista oldalon fennakadás, az internacionális oldalon pedig élénkülés mutatkozik szembehelyezkednek a kormánnyal, függetlenül attól, hogy kik a kormány tagjai. Az az alapvető meggyőződése, hogy minden kormánynak kudarcat kell vállalnia, amelynek nincs szilárd világnézeti gyökere valamelyik nagy mozgalomban, amely a népet áthatja. Arra a kérdésre, vajjon a nemzeti szocialista párt a Pápen-kormányval szemben a legélesebb ellenlélek álláspontot helyezkedik-e, Hitler így válaszolt, hogy

a nemzeti szocialista mozgalom a birodalmi kormánnyal szemben ellenzékbe megy.

Az ellenzéki mértékét mindig annak a kárnak a nagysága fogja megszabni, amely az ellenzéki fellépés elmaradásából származhatna. A július 31-i választás tisztán megmutatta, hova kell vezetnie a Pápen-kormány működésének a kormány mai összetételében, mert hiszen a diktatúra is elgondolhatatlan kormányzási forma akkor, ha nem a nép akaratának a hordozója, vagy pedig nincs meg a megbízható kilitása arra, hogy rövid és belátható időn belül elismerik a népakarat képviselőjének. Nem lehet azonban a világtörténelemben olyan diktatúrát találni, amelyik anélkül, hogy népmozgalmából nőtt volna ki, véglegesen át tudna alakulni valamilyen új és elismert államformává.

Arra a kérdésre, nem volna-e jobb a nemzeti szocialista pártnak arra az álláspontra helyezkedni, hogy „jobb ma egy verés...” Hitler ezt felelte:

— Nem adom el egy tál lencsért a jogaimat.

Inkább minden küzdelmet és minden üldözést vállalok, semmint alapvető dolgokban magamhoz vagy a mozgalomhoz hű len legyek.

Kétheti szabadságot kaptak a rohamcsapatok

A nemzeti szocialista rohamcsapatok parancsnokai az alábbi proklamációt intézte a csapatokhoz:

— Vezetőnk augusztus 13-án egy ajánlatot, amelynek elfogadását büszkesége és méltósága s a ti harcaitok és áldozataitok elismerése tiltotta, visszautasított. A további ut megvan szabva. A frontok világosak. Egyedül küzdünk, ez azonban csak erősítheti harci kedvünket. Akaratunk még határozottabb lesz, feltételeink még súlyosabbá válnak, mert növekedik kockázatunk és áldozatunk is. A rohamcsapatok és védőosztagok most rövid harci pihenőt kapnak. Az alaposan kiérdemelt pihenő után a rohamcsapatok és védőosztagok új parancsra kaphatnak, friss erőben állanak helyükre, készen azoknak a feladatoknak megoldására, amelyek reájuk várnak és amelyek kizárólagosan megilletik őket.

A proklamáció azal végződik, hogy az egyes formációk parancsnokai két heti szabadságot adhatnak a rohamcsapatoknak.

A rohamcsapatok szabadságolásának hírére fellélegzett az egész ország

Berlin, augusztus 17. A nemzeti szocialista rohamcsapatok szabadságolása

fellélegzést idézett elő egész Poroszországban. A feszültség feloldódott s a hangulat újra nyugodttá vált. Kétségtelennek tartják, hogy kizárólagos nemzeti szocialista uralomra nem kerülhet sor, mert a kormánynak elegendő erő áll rendelkezésére az esetleges puccskísérletek letörésére.

Hitler elutazott Berlinből. A nemzeti szocialista sajtó folytatja támadásait a birodalmi kormány ellen. A lapok hangoztatják, hogy az elmúlt napok eseményei egy haldokló rendszer halálfélelmét mutatják. A Herrenklub bárói nem tartották a nemzeti szocialisták kormányzatra és a teljes felelősség viselésére alkalmasoknak. Ezt a hitleristák nem felelik el.

Három kombináció áll előtérben arra az esetre, ha a Pápen-kormány a birodal-

mi gyűlés plenumában vereséget szenvedne:

1. A törvényhozás újabb felosztása és új választások kiírása megszüktett választói jogosultság alapján.

2. Nemzetgyűlés egybehívása alkotmánymódosító célzattal.

3. Népszavazás a birodalmi alkotmánymódosítások ügyében.

A birodalmi kormány főként gazdasági jellegű programmal készül a birodalmi gyűlés augusztus 30-ra tervezett ülésére.

A centrumpart lapjai a parlamentáris formák betartását követelik. Ugy látszik még biznak abban, hogy a párt a nemzeti szocialistákkal koalícióban átveheti a kormányzatot.

Ellentét a birodalmi bank és a német kormány között

Ugy hírlik, hogy a birodalmi bank és a birodalmi kormány között mélyreható ellentétek állanak fenn. A jegybank vezetője vonakodott gazdasági reformok céljaira mintegy háromszázmillió márkát rendelkezésére bocsátani s ezért most olyan hírek vannak forgalomban, hogy a jegybank vezetésében közelebről változás áll be.

Augusztus 30-án ül össze a német birodalmi gyűlés

Berlin, augusztus 17. A Pápen-kormány mai összeállításában fog a birodalmi gyűlés elé állani s fel fogja vetni a bizalmi kérdést. A birodalmi gyűlési ülészek kezdeti időpontját hivatalosan még mindig nem tették közzé, de politikai körökben meg vannak győződve afelől, hogy marad összehívási időpontnak a régi dátum, augusztus 30-ika.

Még tárgyal a centrum Hitlerrel

A lapok közlései szerint Münchenben előkészítő tanácskozások folynak a centrum és a nemzeti szocialisták között törvényhozási koalíció létrehozása céljából.

Uj hírek Vilmos hazatéréséről

Vilmos excsászár visszatéréséről és Németországban való letelepedéséről új híresztelések vannak forgalomban. Ugy tudják, hogy az excsászár lakóhelye a Koburg melletti rosenbergi kastély lesz.

„Heil Hitler“ Nagyszebenben

Az erdélyi szászok nagy többsége hitlerista lett

Sibiu-Nagyszeben, augusztus 17. (Az Uj Kelet tud.) A nagyszebeni szász lakosság egyrésze különös, sőt kissé túlzott érdeklődést tanúsít Hitler Adolf németországi népfőtársuk minden megmozdulásával szemben. A német lapok nem győzik eléggé dicsőíteni Hitler mozgalmát és ideológiáját. A német párt klub helyiségében naponta kiállítást rendeznek a Németországban érkezett képekből, amelyekben megrögzött felvételek mutatják, hogy Hitler hívei még utolsó lehetőségeiket is kampóskeresztes zászlókba burkolva, kampóskeresztes jelvényt mel-

lőkn adják ki. A városban sokat beszélnek arról a jellegzetes tréfáról, amelyet a német ifjuság egyik legutóbbi gyűlésén rendeztek meg. A ház pincéjében, ahol a gyűlés zajlott, rádióleadót rendeztek be és midőn a jó kedv a társaságban tetőfokra hágott, valaki javasolta, hogy hallgassák meg rádióan a németországi híreket. A berlini bemozdó pedig — aki a pincében tartózkodó mérnökkel volt azonos — néhány bevezető szó után bejelentette, hogy Hitlert meggyilkolták. A tragikus hírre két ifju hölgy és egy egyetemi hall-

gató elájultak. Csak akkor tértek eszméletre, midőn közölték velük, hogy az egész csak tréfa volt. A nagyszebeni ifjak a hagyományos szervusz helyett: „Heil Hitler“—rel köszöntik egymást. Nem is szólva arról, hogy az ifjak egyrésze buzgón viselik a náci egyenruháját. Az uralkodó legutóbbi nagyszebeni látogatása alkalmával is a defiláló szász lakosságot kékesen hitlerista ifjak tarkították. Meglehetősen nehéz volna megmagyarázni, hogy mi értelme van az erdélyi német ifjuságot a Hitler-féle rohamcsapat szíjlemben nevelni.

A franciák nagy petróleum-üzleteket kötöttek és szoros viszonyba kerültek a szovjettel

500 ezer tonna nyersolajat kap Franciaország Oroszországtól. Képviselő küldöttség jár Oroszországban

Párizs, augusztus 17. Abban az arányban, ahogy a leszerelési viták során egyfelől a németek és olaszok, másfelől a franciák között a viszony kiéleződött, ugyanabban az arányban keresi Franciaország az oroszokhoz való közeledést. Herriot miniszterelnök, aki 1924-ben, első kabinetjében, keresztülvitte az oroszokkal való diplomáciai viszony visszaállítását, most is igyekszik a francia-orosz jóbarátság kötelekeit erősebbre vonni, minthogy azok Tardieu kormánya alatt erősen meglazultak.

A közeledést különösen a kis betétesek ellenszenvé hátráltatta. Ha mégis megteremtik a barátságot, akkor ez csakis a nagytőkén át válik lehetségessé. Az utóbbi időben e tekintetben sokat lendített az a petróleum-szerződés, amelyet a napokban kötöttek az orosz nafta-szindikátus és a francia világ-importőrök. Eddig az oroszok Franciaországba csak benzint szállítottak nagy mennyiségben,

most azonban nyersolajra nézve kötöttek meg egyezést. Oroszország a közeli öt esztendőben átlag 400.000 tonna nyersolajat szállít Franciaországba. Ezt a mennyiséget harminc százalékkal csökkenteni lehet, vagy fokozni, úgy, hogy az évi szállítás 280 és 520 ezer tonnára rughat. A szerződésben megjelölt mennyiségek a francia olaj szükségletnek legalább tíz százalékát fedezik.

Az oroszoknak külön érdekük a szerződés megkötése, minthogy devizákat kapnak, anélkül, hogy köteleznék magukat francia áruk átvállalására. Franciaországban az a hangulat, hogy a petróleum szerződés csak kezdete egy nagyszabású árurendelésnek.

Ugyanúgy javultak a politikai viszonyok is Herriot kormánya óta. A franciák új követet küldtek Moszkvába, aki a kapcsolatokat minél aktívabbá igyekszik tenni. A napokban a kormánypárt néhány kamarai képviselője és számos

nagyiparos utazott Moszkvába az új orosz viszonyok tanulmányozása céljából. A tavalyi megnemtamadási szerződést egyelőre Franciaország nem írja alá mindaddig, amíg Románia és Oroszország meg nem egyeztek.

Békülni szeretnének a gheorghisták és a liberálisok

Bucuresti-Bukarest, aug. 17. A Lupta értesülése szerint a gheorghisták és liberálisok között tárgyalások indultak meg, hogy a parlament tegnapi ülésén történetekhez hasonló incidenseket elkerüljék. A tárgyalásokat Cantacuzino gheorghista és Slavescu liberális folytatják.

Visszavonják Pangal követé való kinevezését

Bucuresti-Bukarest, aug. 17. A Lupta értesülése szerint Pangal, volt sajtóállamtitkár lissaboni követé való kinevezése még nem jelent meg a hivatalos lapban, de nem is fog megjelenni, mert a kinevezést visszavonják.

Pályázat

A borodi orth. hitközség pályázatot hirdet egy szobor állásra, fizetés meggyezés szerint és költség csak a megválasztottnak térítetik.

Boród, 1932 augusztus hó 10. Friedmann Mór, elnök.

A nagyváradi zsidó leány elemi, gimnázium és társulati kereskedelmi leányiskolát látogató növendékek legalkalmasabban elhelyezkedhetnek a Schwartz Menyhértné 5 éve fennálló orth. zsidó

LEÁNYNEVELŐ INTÉZETÉBEN

ORADEA, Str. Ciorogariu (Uri-u.) 8.

Dija nem magasabb a rendes privátháznál kért díjnál. — Szabásati és varró tanfolyam. Zenei kiképzés. Kereskedelmi magán tanfolyam. Idegen nyelvek. Kifűnő referenciák. Prospektus.

Izgalmas jelenetek között és több órás választási harc után dönt el az 1932-es világszépség-verseny sorsa

Miss Törökország megválasztását érdekes jelenetek előzték meg

Lassanként kezd már kimenni a divatból a szépségkirálynő választások mániája, de azért még ma is nagy tömeg érdeklődését tartja ébren az a kérdés, vajjon ki a világ legszebb hölgye. Az 1932-es szépségkirálynő választás Spaban folyt le és győztesként Miss Törökország került ki a versenyből.

Miss Hollandia csalni akart

A szépségverseny huszonnyolc Miss vett részt, akik huszonnyolc állományt képviseltek. A zsűri a legújabb szabályok alapján ugyancsak huszonnyolc tagból állott, úgy, hogy minden szépségkirálynőre egy zsűritag esett. A Miss Universe jelöltek ezuttal sem fordítottak mutatást be magukat a zsűrinek és a közönségnek, ilyen előkelő szépségversenyeken ez nem szokásos, hanem estélyi ruhában. Okulva a mult tapasztalatain, a verseny rendezőse egy idősebb hölgyet szerződött annak ellenőrzésére, hogy a versengő szépség királynők egyike, vagy másika nem visel-e az estélyi toalett alatt meg nem engedett fűzőket és kebeltartókat. Az idős hölgy egy elzárt fülkében, ahová a zsűri férfitagjainak szigorúan tilos volt betekinteni, könyörtelenül végigmotozta a miszeket és a negyedik számú jelöltnél, Miss Hollandiánál meg is állapította, hogy estélyi ruhája alatt korzetet visel kisse telt időmáinak eltüntetése céljából.

Miss Hollandia először elpirul, majd sirni kezdett, de a sirás sem használt és le kellett vetnie a fűzőt, ha nem akarta, hogy diszkvalifikálják. Viszont fűző nélkül aztán már semmi esélye sem volt a győzelemre bizonyos tulságosan előtérbe nyomuldozó zsűrfelületek miatt. Hollandiának pechje van szépségkirálynőiével, a mult esztendőben kiderült az akkori Miss Hollandiáról, hogy a legkevésbé sem Miss, ellenkezőleg férjes asszony és két gyermek anyja. Bár ez csak a díj odaítélése után lett közudomásu, amikor már Miss Hollandiát győztesen hirdették ki, a zsűri mégis megsemmisítette a választást és a csinos mamát azonnal megfosztották éppen elnyert címétől.

A görög szépség szegyéli magát

A versenyszabályok szerint az estélyi toalettnak a földig kellett érni, viszont a zsűri tagjai — közérdekből és jogos magánérdekből — kíváncsiak voltak a jelöltek lábára is. A szépségkirálynőknek ebből a célból térdig fel kellett emelni szoknyájukat, amikor a zsűri előtt elváltak. A missek minden vonatkozás nélkül eleget tettek a zsűri kívánságának. Miss Görögország kivételével, aki kijelentette, hogy a zsűri tagjai kéjencek és ő nem hajlandó a lábait mutogatni. Hiábavaló volt minden rábeszélés, megmaradt amellett, hogy ilyen erkölcselen kívánság teljesítésére maga Aphrodite — az első görög szépségkirálynő — sem lett volna hajlandó, — pedig az gyakran igen hiányos toalettnál állt modelt Praxitelesznek, Szkopásznak és az ókor többi híres szobrászának. Még az az érv sem hatott rá, hogy hiszen még egy-két évvel ezelőtt is a térdfeletlenül rövid ruha volt divatos s akkor bizonyára ő sem talált benne semmit, hogy kíváncsi férfiszemek a lábszárában gyönyörködtek. Amikor azonban hírülhozták neki, hogy a zsűri tagjai közt az a nézet alakult ki, hogy Miss Görögország vonakodásának bizonyára az az oka, hogy görbék a lábán, egyszerre levetkőzte a hellén kisasszony addigi szégyenkezősét s maga jelentkezett a zsűrinél utólagos lábbemutatásra.

A zsűrinek nem kellett ezt kétszer mondani, nyomban szakszerű vizsgálatnak vetették alá a kisasszony vádlóját, amely csakugyan hibátlannak bizonyult. Ennek ellenére is a legszebb láb tulajdonosának szóló díjat Miss Amerikának adták, míg a legszebb exotikus típusú nő gyanánt az Atlantik szépségkirálynőjét jutalmazták meg.

Izgalmas választás paktummal

A Miss Universe választás maga komoly harcra vezetett a zsűri kebelében. Miss Jugoszlávia, a verseny favoritja nem tudta az abszolút szavazattöbbséget

megkapni; a huszonnyolc szavazatból csak tizenhárom esett rá, — kettő hiányzott, ezzel szemben míg a német szépségkirálynő csupán tizenkét szavazatot hozott össze. A fennmaradó három zsűritag kitarított Miss Törökország mellett és nem volt hajlandó sem a jugoszláv, sem a német jelölt mellé átpártolni. Örökig tartó valóságos küzdelem után Miss Törökország és Miss Germánia hívei — a jugoszláv szépségkirálynő rová-

sára megegyeztek és a megegyezés értelmében a német miss 13 választója belement abba, hogy Miss Törökországra adja szavazatát, ha ennek fejében Miss Törökország három híve viszont biztosítja szavazataival Miss Germánia második helyét. Ennek a paktumnak alapján Miss Jugoszlávia leszorult a harmadik helyre, holott a zsűriben neki volt a legnagyobb relatív többsége.

A győztes török kisasszonyt Keriman Halisnak hívják s papája, valamint állítólagos nagybácsija kíséretében jelent meg Spaban. A nagybácsi tulságosan fiatal volt és a tolmácsi szerepkört töltötte be a csak törökül beszélő miss mellett. Az újságírók kérdésére kijelentette a szép Keriman, hogy nem akar filmezni — ami nyelvenemtudása miatt különben is nehezen menne, ezek az újságírók mindig szellemes kérdéseket tudnak feladni! — hanem haza akar térni Törökországba és sietve férjhez menni. Ezzel gyanusan námosolygott a nagybácsira.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A Magyar Színház heti műsora

Csütörtökön este 11 órakor: **Pusztai szél.** (Hunyady Sándornak, a Feketeszáru cseresznye szerzőjének, legújabb, óriási sikerű darabja, nagyon olcsó matiné helyárakkal, földszint 20, erkélyülés 10 lej. Sorozatszám 277.)

Pénteken este nincs színházi előadás, mozielőadás van.

Szombaton este fél 10 órakor: **A kisasszony.** (Ujdonság először: Góth Sándor rendezése mellett a vigszínház kitünő együttesének vendégjátéka. Góth Sándor, Góth Sándorné, Márkus Margit, Orsolya Erzsébet, Jávor Pál, Maklár Zoltán, Somló István, Sulyok Mária, Perczel Oszkár fellépte. Premiére helyárak. Sorozatszám 278.)

Vasárnap d. e. 11 órakor: **Éjjeli menedékhely.** (Nagyon olcsó matiné helyárakkal, földszint 20 lej, erkélyülés 10 lej. Sorozatszám 279.)

Vasárnap d. u. fél 7 órakor: **Olympia.** (Molnár Ferenc világhírű színdarabjának reprize. A Vigszínház együttesének vendégjátéka. Góth Sándor, Góth Sándorné, Márkus Margit, Orsolya Erzsébet, Jávor Pál, Maklár Zoltán, Somló István, Sulyok Mária, Perczel Oszkár fellépte. Rendes helyárak. Sorozatszám 280.)

Vasárnap este fél 10 órakor: **Gyógyász.** (Ujdonság először! A Vigszínház együttesének vendégjátéka. Góth Sándor, Góth Sándorné, Márkus Margit, Orsolya Erzsébet, Jávor Pál, Maklár Zoltán, Somló István, Sulyok Mária, Perczel Oszkár fellépte. Premiére helyárak. Sorozatszám 281.)

Szinkór-Mozgó műsora

Hétfő, kedd, szerda, csütörtök d. u. fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 órakor szenzációs premiére. Sommerset Maughan világhírű színműve: **A szent láng** filmváltozata 10 felvonásban, német nyelven. A főszerepek:

ben: Dita Parló, Gustáv Frölich, Hans von Dwordowsky, Wladimir Soloy. Rendező Wilhelm Dieterle. Hangos kísérő műsor. Helyárak: 10, 20 és 30 lej.

Az Opera-Mozgó műsora

Augusztus 18., 19., 20. és 21-én, csütörtök, péntek, szombat és vasárnap. Németül beszélő és éneklő hangosfilm, Anny Ondre románul is beszél benne. **Ejtel a paradicsomban.** Főszereplők: Anny Ondra, Ralph Arthur Roberts, Hermann Thimig. Előadások kezdete fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Helyárak: 10 és 20 lej nincs külön repülő és segélybélyeg.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, augusztus 18.

Bukarest. 19: Szimfonikus hangverseny. Közben 1945 dalest.

Budapest. 9.15: Katonazene. 12.05: Hangverseny. 1: Pontos idő, időjárás. 2.45: Hírek. 4: Ifjúsági félóra. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5 Fuvos zenekar. 6. „Gazdasági bajok a napoleoni háborúk után”. 6.30: Cigányzene. 7.45: Külügyi negyedóra. 8. Zenekari hangverseny. 9.15: Pontos időjelzés, időjárás. Hírek. Majd Horváth Gyula és cigányzenekara. Bécs. 17: Wagner: Tanhäuser című operája.

Berlin. 21.10: Wagner Richárd Párizsban.

Breslau. 16.30: Szórakoztató zene.

Langenberg. 20: Könnyű zene. Közben egy óratórium.

Stuttgart. 22: Hegedű és zongoraszonáták.

Varsó. 20: Könnyű zene dalokkal.

Poznan. 18.30: Gramofon. 19.45: Gramofon.

Milánó. 20.30: Verdi: A szicíliai verseny c. operája.

Róma. 21: Massenet: Manon c. operája.

Palermo. 20.45: Műdalok és olasz népdalok.

MEGOLCSULT AZ AUTOBUSZ

Auto-Transport S. A. Auto-Modern S. A.

Leszállított nyári tarifája

Cluj—Gherla **tour-retour 90—**
Cluj—Dej **tour-retour 120—**
Cluj—Bistrița **tour-retour 250—**
Cluj—Tg.-Mures **tour-retour 300—**
Cluj—Reghin **tour-retour 320—**

Clujról indul		Nyári menetrend	Clujra indul vissza	
Reggel	Délután		Reggel	Délután
6	3	Cluj—Moci—Sarmasul—Tg.-Mures	6	3
	4	Cluj—Moci—Sarmasul—Reghin	5.45	
	6	Cluj—Moci—Sarmasul—Mare	6	
6	4	Cluj—Gherla—Dej—Bistrița	6	3
12	6:30	Cluj—Gherla—Dej	7.15	2:30
	6	Cluj—Panticeu	6	
	6	Cluj—Bonțida	7	

Számozott jegyek cluji jegypénztárunknál elővételben is kaphatók. Telefonon fenntartott helyeket előjegyzésbe veszünk. Dejről Baia-Mare, Sighet, Jibou, Târgu-TELEFON 551 Lapusului azonnali összeköttetés. TELEFON 551

Prága. 19: Katonazene. Pozsony. 18.15: Gramofon. Brünn. 20.30: Fuvosötös. Kassa. 18.40: Hegedűverseny. 21. R. zenekar.

Osló. 19.30: Schumann dalok. Svájci Romand Adó. 20.30: Szerenádok. Svájci Aleman Ado. 20: Zongoraverseny.

Toulouse. 20.30: Katonazene. 21. Massenet művei. 23.30: Szimfonikus hangverseny.

Péntek, augusztus 19.

Bukarest. 19: Hegedűhangv. 20.15: Táncczene.

Budapest. 9.15: Katonazene. — 12.05: Házikvartett. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4.15: Leányaink jövője címen előadás. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Cigányzene. 6: Irók utazása a Balaton körül. 6.30: Szalonzenekari hangv. 7.30: Irodalmi szakácskönyv. 8: Tárogatózós zene. 9: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 9.15: Az Operaház tagjainak hangv. 10.30: Cigányzene.

Bécs. 19.25: Régi dalok. Berlin. 20: Szórakoztató zene.

Breslau. 16.50: Gramofon. Frankfurt. 17: Szór. zene.

Heilsberg. 18.30: Népszerű dalok. Stuttgart. 22.55: Filharmónikusok hangversenye.

Varsó. 21.15: Szimf. hang. Kattowitz. 19.15: Gramofon.

Róma. 20.45: Szimf. hangv. Prága. 17.55: Gramofon. 19: Dalok.

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vas-tagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Allástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Családi ház sürgősen eladó! Pata ucca 125. Értekezni bármikor.

Különbejárati butorozott szoba fürdőszoba használatlall kiadó. Eötvös ucca 25.

Zongora- és német tanítónő keres nagyobb gyermek mellé állást, vidékre szívesebben. Szíves megkeresést „Lelkiismeretesen tanítók” jelígre a kiadóba.

Malom 35 lóerős Diesel-motorral, két-kövel, szítával, hengerekkel, haláleset miatt, olcsón eladó. Megtekinthető Simon Izraelnél Alvincen.

Ein tüchtiger Vorsänger mit schöner Stimme sucht Stelle für die grossen Feiertage. Er würde auch für Probe-singer. In dieser Fall verlangt er nur die Hälfte der Spesen, Falls er aufgenommen würde reflektiert er auf die Spesen nicht. Adresse: Salomon Lipót Simleul-Silv., Str. Simeon Barnutiú 64.

Utazónó felvétetik, aki a vidéki privát vevőktől a rendeléseket felvonná. Rozen-zweig miederüzlet, Str. Regina Maria 6.

Dacára annak, hogy az „UNICUM” borotválópengék minősége felülmulhatatlan és felér a legdrágábbakkal, mégis le-szállítottam azok árát

6 darabonként **6** leire „Unicum” Kun Cluj, C. Victoriei 2.

Megalakítandó vállalathoz, több nagy külföldi cég képviselőinek átvételére, társ kerestetik 80—100.000 lej tőkével. Megkeresések „Jövőkön van” jelígre a kiadóba.

Iskolázott, kitünő tenorhangu a nagy-ünnepre mint előimádkozó ajánlkozik. Cim: Sigismund Schönberg Vulcan, jud. Hunedoara.

Szülők figyelmébe! Intelligens zsidó család mérsékelt árért teljes ellátást ad központban iskolás gyermekeknek, ahol szakszerű zsidó oktatásban és nevelésben is részesülhetnek. Vállalom bármilyen osztályu gyermekeknek eredményes zsidó tanítását, valamint barmicvehra való elő-készítését jutányos árban kollektive, eset leg házhoz is megyek. Kepes Samu Cluj, Calea Reg. Ferd. 4.

CSÜTÖRTÖK
— Meleg
ről jelentik
időjárás pr
rás várható
főként nyu
— Isac v
ga. Isac Er
uton is érte
badságát es
lőszinüleg n
badságának
működni az
csatásánál.
intézett a r
házi cenzur
nagyfontoss
lé érhető é
ban a kisel
jük meg, h
rabját októ
Berlinben.
— Az osz
eredményei.
osztálysors
44.115. 25.0
lej: 54.208.
41.916. 30.0
56.578, 16.57
69.746, 40.60
— Törvé
idején az t
rendőrség e
ismert gon
huszonöt be
röztek már
ijmont tegn
és a mai na
rogságba he
ügyészsg
a táblai vá
— Idényb
lyem, szöve
olcsó árban
Cluj, Cal. R
— Söt tő
leányát. Ta
közésgben I
tört egy a h
nát darabb
bant, azonn
leányát. Szí
tette Bonces
mekét. Vala
tották.
— Leend
kell fordíta
sük rendber
tes „Ferenc
által érhető
egybehangz
József víze
rendkívül e
den kelleme
Ferenc Józ
ban, drogér
kapható.
— Macdo
kelényjét.
Macdonald,
terelnök má
Mackinnon
ben, a minis
zidenciájába
menyasszony
je nagyszer
az ipswichi
— Tromb
ból jelentik
rendőrbíró f
több revolve
közi lakás
jura. A löv
tettek. A bír
hogy a vádl
te a környék
— Három
dáknek. Ber
svájci frank
zékéből a vá
nálására. A
dai üzemeke
— Lindbe
donból jelen
adja hírül,
wellben ma
bergh az ör
kétő hangon
rőseinek. Re
meg fogja v
szülött fiuk
örvendetes e
őszinte öröm

HÍREK

— Meleg időjárás várható. Budapest-ről jelentik: A meteorológiai intézett időjárás prognózisa szerint meleg időjárás várható élénkebb légáramlással és főként nyugaton zivatarokkal.

— Isac vezérfelügyelő nyári szabadsága. Isac Emil színészi főfelügyelő ezúton is értesíti az érdekelteket, hogy szabadságát csak augusztus végén fogja valószínűleg megkezdeni. A főfelügyelő szabadságának mekezdése előtt közre fog működni az új színházi koncesszió kibocsátásánál. Isac egyébként felterjesztést intézett a művészeti miniszterhez a színházi cenzúra megszüntetése végett. E nagyfontosságú felterjesztés elintézése felelhető érdeklődéssel tekint elsősorban a kisebbségi közvélemény. Itt említjük meg, hogy Isac Emilnek egy új darabját október 18-án fogják bemutatni Berlinben.

— Az osztálysorsjáték mai húzásának eredményei. Bukarestből jelentik: Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nyereményeket húzták ki: 200.000 lej: 44.115, 25.000 lej: 45.734, 26.633, 15.000 lej: 54.208, 29.614, 2222, 12.000 lej: 41.916, 30.015, 44.980, 19.839, 29.777, 56.578, 16.573, 30.842, 48.998, 10.710, 79.997, 69.746, 40.600, 59.494, 68.521.

— Törvényszéki hírek. Megírta annak idején az Új Kelet, hogy a kolozsvári rendőrség elfogta Miron Pantilimon közismert gonosztevőt, aki mintegy huszhuszonöt betörés és gyilkosság miatt köröztek már hosszú idő óta. Miron Pantilimonot tegnap adták át az ügyésznek és a mai napon harminc napos vizsgálati fogságba helyezték. Miron Pantilimon az ügyesség határozata ellen fellebbezett a táblai vádtanácsához.

— Idényből visszamaradt sokezer selem, szövet- és vászonmaradék rendkívül olcsó árban kapható a Gólya-áruházban, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 11.

— Sót tört a gránáttal és megölte leányát. Targovistból jelentik: Gemenea községben Ion Boncescu nevű gazda sót tört egy a haretérről magával hozott gránáttal darabbal. A gránát hirtelen fellobbant, azonnal megölte a gazda 13 éves leányát, Szilviát és súlyosan megsebesítette Boncescut, feleségét és három gyermekét. Valamennyiüket kórházba szállították.

— Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendben legyen, ez pedig a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egybehangzóan dicsérik a valódi Ferenc József vizet, mert könnyen bevehető és rendkívül enyhe hatása gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Macdonald lánya maga készíti a keletgyéjét. Londonból jelentik: Jean Macdonald, Ramsay Macdonald miniszterelnök második leánya és dr. Elistair Mackinnon szeptember 20-án Chequersben, a miniszterelnök hivatalos vidéki rezidenciájában tartják esküvőjüket. A menyasszony kijelentette, hogy keletgyéje nagyrészt maga készíti. A vőlegény az ipswichi közpórház sebésze.

— Trombita ellen revolver. Newyorkból jelentik: William Dodge newyorki rendőrbíró felmentett egy vádlottat, aki több revolverlővést adott le egy a szemközti lakásban trombitán gyakorló ifjúról. A lövések szerencsére célt tévesztettek. A bíró indokolásában kijelentette, hogy a vádlott „tettével halálra kötelezte a környéket”.

— Hárommillió frank a svájci szállodáknak. Berlinből jelentik: Hárommillió svájci frankot fognak kiutalni közpénzekből a válsággal küzdő szállodák számára. A már nem számlázható szállodai üzemeket likvidálni fogják.

— Lindberghnek fia született. Londonból jelentik: Newyorki rádiójelentés adja hírül, hogy Lindberghnek Hopewellben ma reggel fia született. Lindbergh az örömhirt megindultságtól reszkető hangon mondta be telefonba ismerőseinek. Remélhető, hogy az újszülött meg fogja vizsgálni a szülőket elsőszülött fiuk tragikus elvesztéséért. — Az örvendetes esemény híre Amerikaszerte ószinte örömet keltett.

A napokban nyílik meg Tel-Avivban az első héber rádióállomás

LONDON, augusztus 17. A közeli napokban jelentős fordulóponthoz érkezik az épülő zsidó Palesztina fejlődése. Londoni távirati jelentés közli a hírt, hogy néhány nap múlva nyílik meg Tel-Avivban az első palesztinai zsidó rádióállomás héber, angol és arab nyelveken. Ezzel az aktussal a rádióvilágba is bekapcsolódik az épülő ország és remélhetőleg rövid időn belül méltó helye is lesz a többi leadóállomás sorában.

Hatalmas tűzvész pusztított Bacauban

Egy tűzoltó és egy munkás súlyosan megsebesültek az oltási munkálatoknál

Bucuresti-Bukarest, augusztus 17. Bacauban tegnap nagy tűz ütött ki a város centrumában. A Regele Ferdinand és a General Grigorescu utcák sarkán keletkezett a tűz, amely hamarosan elhamvasztotta Vasiliu kapitány, Buzina őrnagy és Cogalniceanu Neta magánzónó házáit és a nagy szél következtében más épületekre is áterjedt. Nagy pánik tört ki, annál

is inkább, mert a főposta is veszedelembé jutott. A tűzoltók több órás megfeszített munkával lokalizálták a veszélyt. Egy tűzoltó füstmérgezést szenvedett, egy munkást rövidzárlat következtében a villamosáram sújtotta, úgy, hogy lezuhant a tetőről. Mindkettőt súlyos állapotban kórházba szállították. A kár 5 millió.

— Válogongresszus. Londonból jelentik: Oxfordban ezidőszert kongresszus ülészek, amelyen a válóperek szakértői vesznek részt a világ minden tájáról. A kongresszus elnöke lord Blanesburgh. A konferenciának az a célja, hogy az egyes államok válási törvényeit összehangba hozzák és az egyik államban ki-mondott válást a többi államokra nézve is érvényesítsék.

— Idényből visszamaradt sokezer selem, szövet- és vászonmaradék rendkívül olcsó árban kapható a Gólya-áruházban, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 11.

— Kuttyáknak és macskáknak hagyta a milliót. Newyorkból jelentik: Az amerikai Saint Louisban egy most elhunyt gazdag kereskedő kétmillió dollár vagyonát gazdtalan ebek és macskák részére hagyta hátra olyanformán, hogy az oldalombba vett állatok számára a városon kívül hatalmas parkot kell létesíteni, ahol ezek teljes szabadsággal élvezhetnek és bőségesen táplálják őket.

— Orvosi hír. Dr. Havas József fül-, orr-, gége szakorvos külföldről hazakereszt, rendeléseit Unió ucca 6. sz. alatt megekezdté.

— Kirándulás a scrindi vizeséhez. A Salom Klub vigalmi bizottsága vasárnap f. hó 21-én kirándulást rendez a scrindi vizeséhez, amely Románia legvadregényesebb vidéke. A klub kéri tagjait és azok hozzátartozóit, vagy barátait, hogy az előkészületek érdekében részvételüket pénteken délig jelentsék be. Telefon 775.

— Megszűnt a nemzetközi faszénkartell. Bécsből jelentik: A nemzetközi faszén ipari kartell, melynek székhelye az osztrák fővárosban volt, megszűnt.

— Sebesyén Dávid emlékezete. Vasárnap d. e. 11 órakor a Zsidókórház templomában, (Str. Jasilor, Nagyszamos ucca 16.) megtartandó igazgatósági ülés keretében kegyeletes megemlékezést tartanak a kórház feledhetetlen emlékü főalapítójáról, székelyhidi Sebestyén Dávidról, halálzási évfordulója alkalmából, továbbá az egyesület ez évben elhunyt jövevőiről. Az emlékbeszédeket dr. Reiter Arthur és dr. Neufeld Jenő egyesületi főtítkárr tartják.

— Halálosvégű turistaszerecsétlenség az Alpokban. Berlinből jelentik: A délbajor-határvidéki Zillertali Alpokban egy női turista 70 m. magasságból lezuhant és szörnyethalt. A Karwendel hegységben Rappold müncheni, a Wetterstein hegységben Koluch agsburgi magánhivatalnokok zuhantak le és haltak meg. A Stubai Gleccser közelében két halottja van a turistákodásnak.

— Fegyházból megszökött gyilkost fogtak el Hodoson. Hodosról jelentik: A hodosi csendőrség elfogta Fort Iuon öt évvel ezelőtt nyolc esztendő fegyháza itélt gyilkost, aki annakidején megszökött a hatóságok kezei közül. A csendőrség tudomást szerzett arról, hogy Fort a község határába az aratókhoz fog kimeni és ezt az alkalmat használta fel a terv megvalósítására. Calin Constantin szakvezető civilruhába öltözve, megállította Fortot, aki élt a gyanuperral, mert kezét állandóan a kabátja alatt lévő pisztolyan tartotta. A másik két csendőr elrejtőzött egy szalmakazalba, ahonnan figyelték a fejleményeket. Calin egy alkalmas pillanatban — amikor Fort kisérel félrefordult — megragadta a karjánál, majd az elősiető másik 2 csendőr segítségével lefegyverezte.

Bécsi Mintavásár (Wiener Messe)

1932 szeptember 4-től 10-ig (szept. 11-én a Rotundeban) külön kiállítások: A 600 éves bécsi bőripar. Butorkiállítás. Reklámkiállítás. Legujabb gáz-konyhaszerek. Villamosság a háztartásban. Bécsi kötött divat. Szőrmeáru, szalon, szőrmeállatok és bőrfeldolgozás. Nemzetközi rádió- és gyengeáram-vásár. Téli sport. Külön kiállítás: növények és állatok a télen. Építkezés és utépités. A növekvő ház. Vas- és szabadalmazott butorok. Technikai újítások és találmányok. **Bulgár különkiállítás.** Élelmészeti és inyenc cikkek. Mezőgazdasági és erdészeti mintakiállítás. Nincs vizum. A kiállítási bizonyítvánnyal és utlevéllel szabad át-lépés Ausztriába. Nincs csehszlovák átutazási vizum. A magyar átutazási vizumot a Mintavásári igazolvány felmutatása ellenében a határon adják. Jelenté-keny utazási kedvezmények román, jugoszláv, csehszlovák, magyar és osztrák vasutakon, a Dunán, Fekete tengeren, ugyszintén a légi közlekedésben. Mindennemű felvilágosítások, ugyszintén mintavásári igazolványok (á Lei 150) kaphatók a

Wiener Messe A. G. Wien VII.

ugyszintén a Leipzigi Őszi Mintavásár tartama alatt a Leipzigi Információs Irodában, az osztrák Messhausban és a tiszteletbeli képviselőteknél: Clujon Oester. Konzulat Piata Unirii 15/I, „Europa“ Hermes Calea Regele Ferdinand 13, Wagons Lits. Cook S. A. Piata Unirii 18.

NAPRÓL NAPRA

Az Atlanti óceán északi utvonalaán érdekelt hajóstársaságok szeptemberben a francia fővárosban értekezletet tartanak, amelynek az a célja, hogy a tavasszal életbe léptetett menetdíjsökentéseket egyöntetűen újra megszüntessék.

Az angol rádió novemberben 10 éves fennállását fogja ünnepelni. Remélik, hogy ez időpontig az angol rádióelőfizetők száma eléri az ötmilliót.

A magyar posta ma új bélyegsorozatot adott ki a magyar történelem, művészet, irodalom és tudomány egyes vezetőszellemének, *Széchenyi Istvánnak, Kossuth Lajosnak, Deák Ferencnek, Munkácsy Mihálynak, Liszt Ferencnek, Bolyai Farkasnak, Tisza Istvánnak, Eötvös Lorándnak, stb. képével.*

A szovjet Görögországból pókokat akar importálni szovjetterületre, elsősorban a Flavidius Simonii fajt tömegesen, mert ezek a pókok pusztítják a kártékony rovarokat és a fák más élőlényeit.

Schmeling csütörtökön hajóra száll Amerika felé. A volt világbajnok szeptember közepén Mickey Walkerrel fog mérkőzni a newyorki Maddison Square Gardenben. E mérkőzés győztese a jövő évben Sharkey-jel állhat ki világbajnoki döntő küzdelemre.

A Nouvelle Revue Francaise egy üres repülőhangárban színházat rendez be. A hangár belsejét tibeti pagodának építik át. A színház programjába vette mai, korszerű kérdéseket tárgyaló drámák előadását.

Az időjárás helyzet folytán valószínűtlené vált Piccard szerda hajnali startja.

A Lancaster and Co. világhírű vadászfegyvergyártó cég ellen csődöt rendeltek el. A régi, híres cég bukását a háboru által megrikított vadászközönségnek s a gazdasági depresszióknak tulajdonítják.

A munkanélküliek száma Olaszországban 931 ezer.

A chicagói vilákiállításra 10 millió értékű forgalomból kivont dollár bankjegy anyagából óriásdollárt nyomatnak amely 3 m. 60 cm. hosszu és 1 m. 60 cm. széles lesz.

Nyomtalanul eltűnt egy francia postahajó. Párizsból jelentik: A francia nyugat-afrikai Dakar és a délamerikai Natal közötti óceánjárata egyik 500 tonnás postahajója napok óta nem ad hírt az óceánról magáról, noha a hajónak van rádiója. Valószínűnek tartják, hogy a posta hajó viharba került s olyan gyorsan tűnt el a hullámokban, hogy táviróizstjeinek nem volt már arra ideje, hogy segélykérő jeleket adjon le. A hajónak 21 főnyi személyzete volt.

A magyarországi termésstatisztika. Budapest-ről jelentik: A gazdasági felügyelők mára összehívták értekezleten a következőkben összegezték a természetes ményeket: Buza termeit 15 millió 942, rozs 7 millió 800 ezer, árpa 7 millió és zab 2 millió 090 ezer métermaza.

Az amerikai irek bojkottot hirdettek Anglia ellen. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államokban letelepedett irek szövetsége felszólítást intéz a sziget országon kívül élő irekhez aziránt, hogy bojkottálják Angliát és ne vásároljanak angliai származású iparicikkeket.

Elfogták a papfalvai gyilkosság teteseit. Mint a tegnap megirtuk, a bécsi csendőrrőjrat Dragan Ioan szolgalegény felismerhetetlenségig összeroncsolt hullájára bukkant Papfalva határában. A nyomozások során sikerült megállapítani, hogy a gyilkosságot Dragan két haragosa, Szabó János és Szekeres László követték el. Sikerült is elfogni a két test, akik a bizonyítékok sulya alatt bevallották tettüket. Szabó Jánost és Székely Lászlót letartóztatták.

UJ KELET *Legújabb hírek*

A liberálisok megkezdték kormányellenes kampányukat a kamarában

Dinu Bratianu szokatlanul éles beszédben támadta a nemzeti parasztpárt négy évvel ezelőtti kormányát

Botrányba fullt Bratianu Dinu beszéde, a tegnapi botránycsinálóknak viszont megkegyelmezett a kamara

Mirescu szocialista képviselő a munkanélküliségről interpellált a kamarában

Bucuresti-Bukarest, aug. 17. A kamara szerdai ülésén Negura liberális szöveg felolvasója, aki a szövetkezetek központjával foglalkozik, tékozlással vádolja azt és azt állítja, hogy a vezetők az autonomia védelme alatt számos visszaélést követnek el. A szövetkezetek központja és bankintézetek 7-800 ezer lej megjelenési díjat számít föl egy-egy vezetőségi tagnak. Több millió-ra megy így a kár.

Egy másik interpellációját Vaslui megye közigazgatási szabálytalanságai tárgyában terjeszti elő és vizsgálatot követel Maximo kormánypartii képviselő ellen.

Történtek-e visszaélések a szövetkezeti központnál?

Ghelmegeanu alminiszter megállapítja, hogy Negura felelőtlenül támad. Már az elmúlt évben is beterjesztett hasonló interpellációt, akkor vizsgálat indult meg a szövetkezetek központja ellen és ez a vizsgálat teljes mértékben tisztázta a megvádoltakat. Jó volna, ha Negura törvény elé menne vádjával, akkor majd megtanulná, mit jelent felelőtlenül vádolni. Egyébként alkalmas lesz a szövetkezetekben történt dolgokról részletesen beszámolni, de 1922 óta, ami a liberálisoknak nem lesz a legkellemebb. Kéri, hogy a jövő csütörtökre tüzzék ki Negura interpellációját.

Voicu Nitescu földművelésügyi miniszter jön most a terembe és megjegyzi, hogy a kormány nem fog tűrni semmiféle visszaélést és a legszigorubb intézkedéseket fogja eszközölni a visszaélésekkel szemben.

Szocialista interpelláció a munkanélküliségről

Mirescu szocialista a következő felszólaló, aki rámutat arra, hogy az előző parlamentben törvényjavaslatot nyújtott be a munkanélküliség biztosításáról, anélkül azonban, hogy ennek a tárgyalására sor került volna. Kérdezi a kormányt, hogy tekintettel a munkanélküliség fokozódására, hajlandó-e a parlament elé olyan törvényjavaslatot terjeszteni, amely ezt a kérdést megoldja és olyan politikát követni, amely minden tekintetben enyhíteni lesz hivatva ezt a szociális problémát. 40 órás heti munkaidőt követel, a különórák megszüntetésével. A munkások szabadságának törvénybe iktatása szükséges. Kívánja az idegenek szigorú ellenőrzését, a katonai munka eltiltását, a vállalatok külföldi rendeléseinek megszüntetését. Miután ősszel a munkanélküliség fokozódni fog, intézkedéseket kér. Hadd lássa a munkásság, mit várhat a kormánytól.

D. R. Ioanitescu munkaügyi és népjóléti miniszter megjegyzi, hogy Mirescu problémáinak egy egész ülést kellene áldozni. Kéri is a kamarát, hogy ezt tegye lehetővé. Visszautasítja Mirescunak utolsó mondatát, amely politikumot akar bele keverni ebbe a szociális kérdésbe. Nem hajlandó őt erre az utra követni.

Mirescu: Ez nem politika. En az elmúlt parlamentben hatszor szólaltam fel ebben a kérdésben.

Hány munkanélküli van Romániában?

D. R. Ioanitescu: Amikor pártom bizalmából erre a helyre kerültem, azonnal felhívtam a munkásságot, hogy legyen segítségemre a munkanélküliség problémájának megoldásánál. De egyelőre még pon-

tos adatokat sem tudok kapni. A hivatalos statisztika szerint 30.000, Charles Rist szerint 70.000 a munkanélküliek száma. Valahol a közepén lesz az igazság. Elrendeltem 50.000 idegen kiutasítását. A heti munkaidő kérdésében nemzetközi akció indult meg, ami mindenesetre a legszociálisabb álláspontot tesszük magunkévá. A szezoniparral azonban kijátsszák a heti megállapított munkaidőt. Nagyon elismeréseméltó, ahogyan a munkásszervezetek a munkanélkülieket támogatják. Az állam mindent megtesz, de kívánatos volna, hogy a munkásszervezetek legalább ebben az irányban ne legyenek politikai céljai. Közös munkával meg kell találni a segítés módjait és a kellő alapokat.

Mirescu köszönettel veszi tudomásul a miniszter választát. Tíz éve harcol a parlamentben a munkásságot. Nem lehet jótékonyasági alapon megoldani a munkanélküliséget, intézményesen kell ezen segíteni.

D. R. Ioanitescu: Igaza van.

Mirescu: Mi csak azt akarjuk, hogy a munkanélküliek segítségével az állam is hozzájáruljon.

A kamara megkegyelmez a botránycsinálóknak

Ezután Pop Emil, a fegyelmi bizottság előadója beterjeszti a bizottsági jelentést a tegnapi incidensekről és javasolja, hogy Leonte Moldoveanun 5, Cioc képviselőt pedig 2 ülésre tiltsák ki.

Leonte Moldoveanu tiltakozik. Soha nem állott még fegyelmi bizottság előtt, nem érdemel ilyen súlyos büntetést. Elragadtatta magát, de provokálták.

Adóban elárverezték a Ferdinand és Metropol kávéházakat

Cluj-Kolozsvár, aug. 17. (Az Uj Kelet tud.) Kolozsvár két leglátogatottabb kávéházát árvereztette el tegnap délután az adóhivatal. Elsőnek a Metropolis kávéházra került a sor. A Metropolis 107 ezer lejes adóhátralékkal vétkezett az állammal szembeni kötelezettségek teljesítése ellen. A kávéház teljes berendezését a háztulajdonos, a református egyház vásárolta meg 110 ezer lejért. Az egyház ugyancsak hitelezője

Cioc kijelenti, hogy őt nem lett volna szabad fegyelmi elé állítani, ő nem tett semmit, csak védekezett.

Pop Cicio elnök nem szeretné, ha a parlament ciklusa kitérésokkal kezdődne, ezért kéri térjenek napirendre a fegyelmbizottság indítványára felett, de a jövőre annál szigorubbban járjanak el.

A kamara elfogadja az elnöki indítványt, mire áttérnek a napirendre, a melyen a felirati javaslat vitája szerepelt.

Gheorghiu iorgista az első szónok, aki nem kívánja bírálni a felirati javaslatot, majd a kormány-program vitájánál fejt ki pártja álláspontját.

Orghidan a bukaresti ipar- és kereskedelmi kamara elnöke a következő felszólaló, aki a kereskedelem súlyos helyzetéről beszél és kéri a konverziós törvény sürgős benyújtását és megszavazását.

Dinu Bratianunak megbotlik a nyelve

Ezután Dinu Bratianu emelkedik szószólamra. A gazdasági válságot vázolja és ennek legfőbb okául a bizalmatlanságot jelöli meg. A liberális párt előlegezhette a bizalmat egy új kormányformációnak, mint aminő a Jorga-Argetoianu kabinet volt. A nemzeti parasztpártot azonban már előző kormányzásából ismeri az ország. A bizalmatlanság, amelyet ez a kormányzás a gazdasági életben kiváltott, elsősorban a liberális párt terhére irandó. Nagy derűtlenség, Dinu Bratianu észrevései nyelvbottlást és kijavítja:

... Elsősorban a nemzeti parasztpárt

volt a Metropolisnak 300 ezer lej házbér követelés erejéig.

A Metropolis után a szomszédos Ferdinand kávéházra került sor. A Ferdinand alig 30-35 ezer lej adóhátraléka dacára sem tudta sorsát elkerülni. A kávéház berendezését az árverésen a Bognár és Szántó cég és Pártos Adoif vásárolták meg 91 ezer lejért. Mindketten a kávéház hitelezői. Az árverést nem hagyták jóvá.

Kommunista sejtákat szerveznek a csernovici középiskolák tanulóit

Egy multimilliomos leánya állott a szervezkedés élén

Cernauti-Csernovitz, augusztus 17. (Az Uj Kelet tud.) A csernovitz rendőrség az augusztus elseji kommunista tüntetésekkel kapcsolatban több házkutatást eszközölt annakidején. A házkutatások alkalmával a rendőrség tudomást szerzett arról, hogy a városban több kommunista sejt működik, amelyek kizárólag középiskolai tanulókból és tanuló lányokból rekrutálják híveiket. A szervezet „forradalmár tanuló” címen működött, tagjai javarészt heted- és nyolcadosztályos köz-

épiskolai tanulók voltak. A szervezet élén egy Huber nevű multimilliomos leánya állott.

A szervezet tagjai a munkásség 10, 20, 50 és 100 lejes bélyegeit árulta. A szervezet valamennyi tagját letartóztatták. Ugyancsak nyomára jöttek egy másik ifju kommunista sejtnek, mely középiskolák alsó osztályos tanulóiból szerveződött meg. A sejt tagjainál letartóztatásuk alkalmával kommunista manifesztumokat találtak.

terhére irandó. Amikor ez a párt 1928-ban hatalomra került, a világválság már erőteljesen kopogtatott az ajtókon. Erélyes intézkedésekre lett volna szükség, mint ahogy az a nyugati államokban történt. Bratianu Vintila 4 milliárd lejelt akarta csökkenteni a költségvetést, meg takarításokat eszközölve minden vonalon. Am a régenstanács kormányváltást akart. Bratianu Vintila tiltakozott ez ellen. Rámutatott arra, hogy a változás nem opportunus, márcsak a folyamatban lévő stabilizációs tárgyalások miatt sem. A régenstanács nem fogadta el ezt az érvelést. Erre Vintila koncentrációs kormányt javasolt és felajánlotta Maniunak az együttműködést a gazdasági és pénzügyi nehézségek leküzdésére. Maniu visszautasította az ajánlatot és kijelentette, hogy vállalja a felelősséget.

Mit csinált a nemzeti parasztpárt

— Mit csinált a kormányon a nemzeti parasztpárt? Megtakarítások helyett előbb 37 milliárd 300 millióra, majd 37 milliárd 600 millióra emelte fel a költségvetést. A párt egyébként is rendetlen kiadásokat vett át a multból. A deficit a költségvetés emelése után hatványozott mértékben nőtt. Megteremtették az autonóm intézményeket, főleg azért, hogy ott elhelyezhessék pártbíveiket. 6300 új köztisztviselőt neveztek ki. Miután a kiadások folyton nőttek, emelni kellett az adókat negyvenöt új adótörvényt szavazott meg a parlament. Mikor már az adófizető kimerült, hozzáálltak az állami javak elköttyvetéséhez. Előbb a petróleumföldet, aztán a telefon. A deficit 1930-ban 6 milliárd 300 millióra, a következő évben 8 milliárd 300 millióra emelkedett. A Rist-jelentés is megállapítja, hogy bűnös könnyelműséggel gazdálkodtak.

Kevesebbet inkasszáltunk, de kevesebbet is költöttünk

Maniu: En tisztelettel és megjegyzés nélkül hallgatom önt, Bratianu ur. Ez azonban nem jelenti azt, hogy önknek igazam van.

Mi csakugyan kevesebbet inkasszáltunk, de kevesebbet is költöttünk. (Nagy taps.)

Egy nemzetközi szélhámos kapta meg a gyufakoncessziót

Dinu Bratianu: 1928-ban egyedül akarták vállalni a felelősséget, most pedig a Népszövetség tanácsait kérték. Ugy néz ki a dolog, mintha a külföld ellenőrzése alá akarnák helyezni az országot. A gyufát egy nemzetközi szélhámosnak adták ki koncesszióba...

Egy többségi hang: Persze, most szélhámos.

Dinu Bratianu: Mindig is az volt. Az ipart megnyomorították...

Madgearu: Csak megmentettük a parazítáktól. A kőszén például, amelyért előtünk évenként 2 milliárd 600 millió lejt fizetett a vállalatoknak az állam, a mi kormányzánk alatt csak 1 milliárd 300 millióba került.

Kitör a botrány

Dinu Bratianu folytatni akarja beszédét, de nem tudja, mert az zaj óriási. A kormánypartii és liberális képviselők kölcsönösen erőteljes kifejezésekkel aposztrófálják egymást. Az elnök Ralea al elnök nem képes helyreállítani a rendet. A többségi és a liberális képviselők kitódulnak padjaikból és egymásnak rohannak. A nagy kavargásban alig lehet megkülönböztetni egymástól az embereket. A zaj fülsiketítő. Az elnök félfigeszti az ülést, de a botrány még percekig tart. Végre nagy nehezen lecsillapodnak a kedélyek és Dinu Bratianu folytatja beszédét.

A hadsereg inspektorok bizottsági ülése

Bucuresti-Bukarest, aug. 17. A hadsereg inspektorok bizottsága a Samsonovici tábornok hadügyminiszter elnök letével ülést tart. Az ülésen elsősorban a katonai törvényjavaslatokkal foglalkozni, amelyeket még Stefanescu Amza készített, de amelyeknek kidolgozásában Samsonovici, mint vezérkari főnök, tevékeny részt vett.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. sz. Telefon 9-77.

Taxa postalite in No. 224.71
da Baron
Telefon:
Havonta
évre 600.
földre: Ha
félévre 6.
detések di
KELET
zsídóság a
keink utá
rás megje

A bank és a ko

Lehetség
nincs igaz
keves pénz
vés. Sok h
kell lennie
tegethessék
fizető polg
A Banca
ditani a ba
Tiszta sz
nyörületes
érség hol T
geten leple
lön gépeik
ritani a hi
Legutóbb
ilyen inflá
szár örömr
hogy siker
delmes elle
náluk tize
lejest.

A bukar
hogy utaz
tizenhat b
kező távir
„Nem m
ványon elk
A bukar
kézbessitett
A bankj
ezer lejelt
Mert a
néha a ko

Ma mé

A lidéro
rült uralo
lanatban
követői és
elhajlani.
güket pedi
és az öszt
lás megina
támogatás
vakációzn
keztek az
zött cinko
titkokat.

Megtud
azért mut
keresztese
tesbeszede
meg akar
szavazásra
annál job

A párt
a törvény
is, amely
san Néme
beindításá
jár azért
kötelezett
a leszere
a pacifist
nevezett
Aki megh
met, meg
fegyházza
Ime ez
tere: aka
lanatban
Hitler má
Mussolini
son jár, o
kek.

Ujra va

Még ve
nak, mári
Persze
szó, hisze
napság ol
valamikor

Es mic
Nem h
szó, hane
oldásról
legutóbbi
boldogab
ditani a
Ez a se
tyik, korá
kaiból. A
és három
pezsgöt é